

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ**

САМОВРЕДНОВАЊЕ

- УСТАНОВА -

МАЈ 2013.

САДРЖАЈ

- **Стандард 1:** Стратегија обезбеђења квалитета
- **Стандард 2:** Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- **Стандард 3:** Систем обезбеђења квалитета
- **Стандард 4:** Квалитет студијског програма
- **Стандард 5:** Квалитет наставног процеса
- **Стандард 6:** Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- **Стандард 7:** Квалитет наставника и сарадника
- **Стандард 8:** Квалитет студената
- **Стандард 9:** Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- **Стандард 10:** Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- **Стандард 11:** Квалитет простора и опреме
- **Стандард 12:** Финансирање
- **Стандард 13:** Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- **Стандард 14:** Систематско праћење и периодична провера квалитета

СТАНДАРД 1: СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

Православни богословски факултет је научна и највиша образовна институција (установа) за област православне теологије, која обавља делатности за које је регистрована у складу са Законом о високом образовању, и другим важећим прописима.

Делатности којима се бави Богословски факултет прецизније су дефинисане Статутом Факултета и Статутом Универзитета у Београду.

Факултет има матичност у следећим научним областима: библијска теологија, систематска теологија, хришћанска философија, историја цркве, патрологија, литургија, канонско право, пастирска теологија, хришћанска уметност, омилистика, старозаветни јеврејски језик, новозаветни и патристички грчки језик и црквенословенски језик.

Православни богословски факултет обавља своју образовну делатност кроз пет студијских програма, и то: два програма основних академских студија, два програма мастер академских студија и један програм докторских академских студија.

Студијски програми за сва три нивоа студија су усвојени по процедури коју прописују Закон о високом образовању, Статут Универзитета у Београду и Статут Факултета.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета РС на својој седници одржаној 20.03.2009. године утврдила је да су испуњени сви услови прописани чланом 16. Закона о високом образовању и на основу тога Православном богословском факултету издала Уверење о акредитацији високошколске установе и Уверења о акредитацији њених пет студијских програма (Број: 612-00-1467/2008-04 и Број: 615-00-1467/2008-04) од 20.03.2009. године.

У складу са бројем студената за који су акредитовани студијски програми, а у сагласности са потребама које одређује Универзитет у Београду и Влада Републике Србије, Богословски факултет је у претходне три године у прву годину студија уписивао: на основне академске студије око 240 студената годишње (одобрена квота била је 300), на мастер академске студије по 60 студената годишње и на докторске академске студије по 10 студената годишње. Ови бројеви су до сада били у складу са просторним, кадровским и материјалним могућностима Факултета за обезбеђење квалитетне наставе и квалификација које су предвиђене одговарајућим студијским програмом. Поред образовне делатности Факултет се бави и научно-истраживачким радом, који је делом у функцији осавремењивања и побољшања квалитета наставе, али и у функцији развоја научне мисли у области теологије и других контактних и комплементарних дисциплина.

Факултет настоји да унапреди квалитет и квантитет публикованих радова, као и да успостави евиденцију о публикованим радовима кроз информациони систем.

Наставни кадар и научни подмладак бирани су по високим критеријумима који су у време самосталног функционисања Факултета (до 2004) били усклађени са универзитетским прописима.

Данас су правила за унапређења наставника и сарадника, као и правила везана за одобравање докторских дисертација, у потпуности усклађена са критеријумима Стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду и доследно се спроводе.

Православни богословски факултет заснива своје деловање и улогу у образовном систему Републике Србије на својим задацима и циљевима чија се таксономија наводи у Статуту Факултета и другим релевантним документима.

ЗАДАЦИ

Задаци Факултета су:

- Развој Факултета, а тиме и Универзитета у Београду и високошколског образовања у Републици Србији;

- Образовање на студијским програмима на сва три степена;
- Допринос развоју теолошких наука, као и других контактних и комплементарних дисциплина;
- Припремање кадрова за конкретне службе у области образовања, културе, информисања, јавног и црквеног живота;
- Осавремењавање наставних метода за реализацију студијских програма;
- Поштовање слободе и одговорности у истраживању и проучавању, уз залагања за академске идеале истине, правде и слободе;
- Подстицање научно-истраживачког рада студената у свим областима које се на Факултету изучавају;
- Стална сарадња са установама које се баве развојем теолошких и хуманистичких наука на регионалном нивоу, хармонизација образовних програма у европском простору и други облици интеракције на међународном нивоу као и укључивање студената и наставника у тај процес.

ЦИЉЕВИ

Факултет настоји да буде водећа високошколска установа у области православне теологије на простору југоисточне Европе, посвећена поштовању највиших стандарда у настави, науци и пракси (богословско-катихетској и богословско-пастирској).

У том контексту, Факултет инсистира на компатибилности и остваривању интеграције теолошких и утемељених научних и уметничких знања из других контактних и комплементарних дисциплина.

Стратешки, ови циљеви могу се подробније дефинисати на следећи начин:

- што већа ефикасност студијских програма;
- осавремењавање садржаја студијског програма до нивоа хармонизованости са водећим европским теолошким факултетима;
- унапређење квалитета студијских програма и наставе;
- унапређење научноистраживачког рада наставног особља;
- осигурање квалитета и то превасходно увођењем механизма вредновања који ће осигурати висок ниво квалитета наставе и научноистраживачког рада, као и укупног исхода образовног процеса;
- повећање ефикасности студирања на Факултету;
- развој образовања током читавог живота;
- обезбеђење финансирања стратегије квалитета од оснивача и из сопствених средстава;
- стварање наставног подмлатка;
- стално унапређење квалитета ненаставне подршке;
- побољшање услова рада свих запослених;
- закључивање уговора о сарадњи са одговарајућим факултетима у земљи, региону, европској и међународној заједници.

Факултет редовно прати квалитет и успешност спровођења студијских програма, у складу са Стратегијом обезбеђења квалитета коју је усвојио Савет Православног богословског факултета 25.02.2009. године и Правилником за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада, који је усвојило Наставно-научно веће Богословског факултета 30.10.2008. године.

На основу резултата анкета и других свеобухватних анализа, које се данас углавном спроводе електронским путем, предузимају се мере за корекцију уочених недостатака.

Садашње деловање у области квалитета заснива се на Стратегији обезбеђења квалитета, која представља полазни документ из ове области на Богословском факултету у Београду. Ова Стратегија сумира основне поставке за квалитетно управљање свим процесима у високошколској установи, наводећи најважнија опредељења, правце деловања и основне приоритете.

Стратегија обезбеђења квалитета има карактер средњорочног плана унапређења квалитета у области наставе на сва три нивоа студија, као и у поступку вредновања студената, обезбеђивања уџбеника, литературе и ненаставне подршке процесу наставе. Такође се износи опредељење за унапређење квалитета истраживања и управљања високошколском установом. На овај начин Факултет се определио за изградњу организационе културе квалитета и утврдио претпоставке за успешно повезивање наставне, научноистраживачке и стручне делатности.

Контрола испуњења основних задатака и циљева Православног богословског факултета инкорпорирана је у све поступке деловања факултетских тела, организационих јединица и комисија и усклађена је са мисијом, визијом, политиком квалитета и Стратегијом обезбеђења квалитета. Унапређење квалитета наставног процеса подразумева тежње за повећањем ефикасности студирања, уз одржање високих стандарда постигнутих исхода и компетенција и компатибилност са водећим високошколским установама ове врсте у свету.

Мере за обезбеђење квалитета дефинисане су у складу са препорукама Националног савета за високо образовање о поступцима, стандардима, критеријумима и механизмима који обезбеђују квалитет у области високог образовања. У начелу, мере које се предузимају обухватају следеће:

- упознавање свих наставника, сарадника, ненаставног особља и студената са стратешким циљевима Православног богословског факултета на пољу обезбеђења квалитета,
- уграђивање стандарда и поступака којима се обезбеђује квалитет у општа акта, Статут и све правилнике који дефинишу поједине области и процесе на Факултету,
- формирање комисија и стручних тела надлежних за праћење појединих подручја везано за квалитет и спровођење мера за унапређење квалитета, као и развијање свести о важности ових мера код свих субјеката на Факултету,
- спровођење различитих врста анонимних анкета, ради што реалнијег сагледавања текућег стања, везано за квалитет наставног процеса и ненаставне подршке,
- обавезно самовредновање и оцена квалитета студијских програма и Факултета као високошколске установе у складу са стандардима Националног савета за високо образовање и Правилником о стандардима и поступцима за самовредновање и оцењивање квалитета Факултета, у трогодишњим интервалима, а по потреби и у краћим интервалима;
- усклађивање студијских програма по обиму и садржају са студијским програмима реномираних факултета из области теологије у земљама Европске Уније и у православном ареалу;
- поштовање високих критеријума за издавање уџбеника који су усклађени са националним и међународним стандардима;
- стално инвестирање у научноистраживачку опрему, која се може користити и у процесу наставе, као и у аудио-визуелну опрему за наставу, ради достизања националних и међународних стандарда;
- усклађивање броја наставника и сарадника са националним и међународним стандардима;
- поштовање високих критеријума за избор наставника и сарадника и њихово усклађивање са националним и међународним критеријумима;
- акредитација Факултета у складу са стандардима Националног савета за високо образовање у Законом прописаном року;
- обезбеђење јединства образовног, стручног и научноистраживачког рада чији се садржаји и резултати, односно знања користе у наставном процесу;
- продубљивање и ширење међународне сарадње са реномираним установама и центрима у свету кроз заједничке студијске програме, пројекте, боравке наших наставника и сарадника у тим установама и центрима ;

- успостављање сталне сарадње са Националном службом за запошљавање, Министарством просвете, науке и технолошког развоја, епархијама, педагошко-катихетским одборима и другим установама и студентима који су завршили студије у циљу добијања повратне информације о квалитету студијских програма и компетенција које су стекли студенти завршетком студија (примена стечених знања у пракси);
- стална едукација ненаставног особља у областима њиховог рада, у вештини комуникације и коришћењу рачунарског хардвера и софтвера;
- успостављање сталног тела за праћење и контролу квалитета на Факултету - Комисија за обезбеђење квалитета Факултета;
- обезбеђење кадрова, инфраструктуре за прикупљање и обраду података од значаја за анализу и оцену квалитета и степена успешности у остваривању постављених циљева и задатака;
- обезбеђење услова за рад представника студената на вредновању наставе;
- обавеза јавног публикавања резултата вредновања квалитета на веб-сајту Факултета или на други одговарајући начин;
- обезбеђење неопходних услова којима се постиже задовољство студената, наставног и ненаставног особља и других корисника знања која се стичу на Факултету.
- стално унапређење рада информационог система као основне платформе за прикупљање података и контролу процеса на факултету.

Субјекти обезбеђења квалитета Православног богословског факултета су сви запослени, студенти и ненаставно особље, са посебним нагласком на чланове стручних тела и комисија које се баве обезбеђењем квалитета. Улога свих субјеката, права и обавезе су дефинисани општим актима. Најважнију улогу у анализи и унапређењу рада Факултета имају стручна тела, пре свега Научно-наставно веће, Веће докторских студија, Декански колегијум (који чине декан, продекани и секретар), шефови група и катедри, руководиоци студијских програма, Издавачки савет Факултета, као и сталне комисије одговорне за поједине важне области наставног и ненаставног процеса. Састав и надлежност ових комисија одређени су Статутом Факултета и одговарајућим правилницима на основу којих делују поједине комисије.

Студенти као субјекти обезбеђења квалитета су укључени у рад стручних тела (Научно-наставно веће, Савет Факултета, Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету), Студентски парламент и његове комисије, као и у процес самовредновања студијских програма, наставе и услова рада.

Усвојена стратегија и политика квалитета реализују се кроз активности управе Факултета, свих наставника, сарадника, тела и комисија на Факултету, кроз све процесе рада и у складу са постављеним циљевима у годишњим плановима. Разматрањем периодичних извештаја о раду Факултета, може се рећи да је реализација контроле квалитета сврсисходна и усклађена са стратешким циљевима и свеобухватном политиком Факултета.

На основу члана 26. Статута Богословског факултета у Београду и Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, Савет Факултета је на предлог декана на својој седници одржаној 25.02.2009. године донео Стратегију обезбеђења квалитета, која је јавно доступна на Интернет страници факултета, која садржи и друга акта Факултета.

Православни богословски факултет, на основу свега изложеног, у највећој мери испуњава захтеве Стандарда 1, имајући у виду да се интезивно и на више начина бави побољшањем квалитета целокупног процеса рада, у коме сви субјекти имају своје посебно дефинисане улоге.

б) SWOT анализа

У циљу препознавања предности, слабости, могућности и опасности у области обезбеђења квалитета спроводи се периодично SWOT анализа, имајући у виду друштвено окружење, постојеће услове и достигнути ниво квалитета сличних високошколских установа у нашој земљи и у свету. На основу резултата SWOT анализе предлажу се мере које представљају добру основу за унапређење квалитета, кроз елиминисање слабости, а све у циљу побољшања услова школовања теолога са аспекта свих учесника у процесу - студената, наставника, као и потенцијалних послодаваца.

S - (Strength): Предности

- Донета Стратегија обезбеђења квалитета и одговарајући Правилник +++
- Мере за обезбеђење квалитета, субјекти обезбеђења квалитета и области обезбеђења квалитета су јасно дефинисани и иновирани +++
- Перманентна и квалитетна сарадња са послодавцима обезбеђује добре повратне информације ++

W – (Weakness): Слабости

- Стратегија обезбеђења квалитета се преиспитује само кампањски, када дође време за самовредновање и акредитацију +
- Недовољно често и детаљно преиспитивање стратегије обезбеђења квалитета +
- Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе које они сматрају формалношћу и не препознају као кључне за увођење промена ++

O – (Opportunities): Могућности

- Континуирана тежња и жеља студената, наставника и сарадника да се Факултет мења и унапређује +++
- Процес самовредновања представља повод и подстицај за изналажење нових начина унапређивања квалитета +++
- Добра међународна сарадња и гостовања колега из иностранства омогућавају да сазнамо како се ове активности спроводе у другим земљама ++

T – (Threats): Опасности

- Недовољна свест појединих наставника о значају добро дефинисане стратегије обезбеђења квалитета ++
- Непостојање финансијских средстава којима би се награђивало велико додатно ангажовање запослених у овим процедурама, посебно техничка подршка ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу изложене SWOT анализе, предлог мера за унапређење квалитета би се могао дефинисати на следећи начин:

- Искористити предности које пружа процес самовредновања за унапређење Стратегије обезбеђења квалитета и свих процеса везаних за унапређење квалитета
- У будућности периодично преиспитивати Стратегију обезбеђења квалитета и све остале документе који из ње проистичу

- Доследно спроводити све планиране активности које су дефинисане акционим планом
- Перманентно подизати свест о значају Стратегије обезбеђења квалитета
- Планирати материјалне услове и средстава за техничко спровођење појединих процедура, уз награђивање извршилаца
- Информисати и додатно мотивисати студенте за активније укључивање у иновирање Стратегије обезбеђења квалитета.

д) Показатељи и прилози за стандард 1

- Прилог 1.1. [Стратегија обезбеђења квалитета](#)
- Прилог 1.2. [Мере и субјекти обезбеђења квалитета](#)
- Прилог 1.3. [Акциони план за спровођења стратегије](#)
- Прилог 1.3.а. [Одлука о усвајању акционог плана](#)

СТАНДАРД 2:

СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 2

Стандарди квалитета, надлежности субјеката у систему мера обезбеђења квалитета, као и поступци за обезбеђење квалитета на Православном богословском факултету у Београду постављени су и уређени следећим општим актима:

1. Статутом Православног богословског факултета у Београду – пречишћен текст број 02-1032/3 од 27.12.2012. године.

(Пречишћен текст Статута Православног богословског факултета број: 02-1032/3 од 27.12.2012. године обухвата Основни текст Статута бр. 390/3 од 20.10. 2006. год. и све важеће измене и допуне и то:

- Статут Православног богословског факултета Универзитета у Београду број 390/3 од 20.10.2006 год. (основни текст)
- Измене и допуне Статута Православног богословског факултета бр. 339/3 од 02.07.2007. год. и 339/4 од 03.07.2007. године
- Измене и допуне Статута Православног богословског факултета бр. 956/6 од 23.12.2008. год.
- Измене и допуне Статута Православног богословског факултета бр. 145/7 од 23.03.2009. год.
- Измене и допуне Статута Православног богословског факултета бр. 451/3 од 06.07.2010. год.
- Измене и допуне Статута Православног богословског факултета бр. 01/5-392/4 од 20.06. 2012. год.)

2. Стратегијом обезбеђења квалитета

3. Правилником о стандардима и поступцима за самовредновање

4. Правилником за праћење, обезбеђење, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада

1. Статут Православног богословског факултета у Београду

Статутом Православног богословског факултета постављена су основна начела обезбеђења квалитета. Статутом који је донет 2006 године и који је, уз измене и допуне и даље на снази, прописане су следеће надлежности појединих органа факултета из области обезбеђења квалитета:

1. Наставно-научно веће (стручни орган):

- утврђује предлог Стратегије за обезбеђење квалитета на Факултету;
- именује комисију задужену за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету;
- именује комисију за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету.

2. Студентски парламент:

- разматра питања и спроводи активности у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, реформом студијских програма и анализом ефикасности студирања утврђивањем броја ЕСПБ бодова, унапређењем мобилности студената, подстицањем научно-истраживачког рада студената, заштитом права студената и унапређењем студентског стандарда,
- учествује у поступку самовредновања Факултета.

Изменама Статута Факултета, које су ступиле на снагу 12.12.2012. године формирана су два нова тела дефинисана Статутом Универзитета у Београду и то: Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета и Комисија за праћење и унапређење наставе на Факултету

3. Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету:

- промовише културу квалитета на Факултету;
- планира и анализира поступке вредновања целокупног система високог образовања и научноистраживачког рада на Факултету;
- израђује предлог Стратегије за обезбеђење квалитета на Факултету;
- прати остваривање Стратегије за обезбеђење квалитета на Факултету и предлаже мере и активности у циљу побољшања квалитета;
- организује прикупљање података за самовредновање и оцену квалитета на Факултету, систематизује и обрађује добијене податке;
- сачињава писмени извештај о самовредновању;
- обавља и друге послове у вези са обезбеђењем и унапређењем квалитета рада на Факултету на захтев Већа;
- најмање 20% чланова комисије чине представници студената.

4. Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету:

- прати и анализира студијски програм и квалитет наставе на факултету;
- анализира ефикасност студирања и врши евалуацију стицања ЕСПБ бодова;
- предлаже мере и активности за унапређење квалитета наставе и реформе студијских програма;
- прикупља податке о квалитету студијских програма
- најмање 20% чланова комисије чине представници студената.

2. Стратегија обезбеђења квалитета

Стратегија обезбеђења квалитета је основни документ из области обезбеђења квалитета и служи као полазна основа у изради акционих планова у области обезбеђења квалитета.

Овом стратегијом су дефинисане области обезбеђења квалитета:

- студијски програми сва три нивоа студија;
- настава;
- истраживање;
- вредновање студената;
- процес управљања;
- уџбеници и литература;
- ресурси;
- ненаставна подршка.

Дефинисани субјекти обезбеђења квалитета су:

- Наставно-научно веће;
- Веће докторских студија;
- Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета;
- Комисија за издавачку делатност и уџбенике – Издавачки савет;
- Студентски парламент и његове комисије.
- Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на факултету.

Стратегијом су дефинисани следећи поступци за обезбеђење квалитета:

- обавезно самовредновање и оцена квалитета студијских програма и Факултета као високошколске установе у складу са стандардима Националног савета за високо образовање и

Правилником о стандардима и поступцима за самовредновање и оцењивање квалитета Факултета, редовно у трогодишњим интервалима, а по потреби и у краћим интервалима;

- усклађивање студијских програма по обиму и садржају са студијским програмима реномираних факултета из области теологије, контактних и комплементарних дисциплина, посебно у земљама Европске Уније и у православном ареалу; - поштовање високих критеријума за издавање уџбеника који су усклађени са националним и међународним стандардима;

- стално инвестирање у рачунарску опрему која се може користити у настави и у научно-истраживачком раду, у аудио-визуелну опрему за наставу, у циљу достизања националних и међународних стандарда;

- усклађивање броја наставника и сарадника са националним и међународним стандардима;

- поштовање високих критеријума за избор наставника и сарадника и њихово усклађивање са националним и међународним критеријумима;

- акредитација Факултета у складу са стандардима Националног савета за високо образовање у Законом прописаном року;

- обезбеђење јединства образовног, стручног и научноистраживачког рада чији се садржаји и резултати, односно знања користе у наставном процесу;

- продубљивање и ширење међународне сарадње са реномираним установама и центрима у свету кроз заједничке студијске програме, пројекте, боравке наших наставника и сарадника у тим установама и центрима;

- успостављање сталне сарадње са Националном службом за запошљавање, послодавцима и студентима који су завршили студије у циљу добијања повратне информације о квалитету студијских програма и компетенција које су стекли студенти завршетком студија (примена стечених знања у пракси);

- стална едукација ненаставног особља у областима њиховог рада, у вештини комуникације и коришћењу рачунарског хардвера и софтвера;

- успостављање сталног тела за праћење и контролу квалитета на Факултету – Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета;

- обезбеђење кадрова, инфраструктуре за прикупљање и обраду података од значаја за анализу и оцену квалитета и степена успешности у остваривању постављених циљева и задатака;

- обезбеђење услова за рад представника студената на вредновању наставе;

- обавеза јавног публикаовања резултата вредновања квалитета на web сајту Факултета или на други одговарајући начин;

- обезбеђење неопходних услова којима се постиже задовољство студената, наставног и ненаставног особља и других корисника знања која се стичу на Факултету.

На основу ове стратегије предвиђено је да Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета сачини Акциони план по областима обезбеђења квалитета, којим ће се ближе утврдити неопходне активности са роковима извршења као и радне групе са конкретним задужењима.

3. Правилник о стандардима и поступцима за самовредновање

Овај правилник дефинише начин на који се спроводи поступак самовредновања на Православном богословском факултету, у пуној сагласности са Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, који је донео Национални савет за високо образовање 20 октобра 2006. године, а који је саставни део овог Правилника. За спровођење процедуре самовредновања одговорни су Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на факултету и Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на факултету, као и декан факултета са стручним колегијумом у ширем саставу (продекани, руководиоци група и катедара,

управници студијских програма). Процедура самовредновања се спроводи по следећим стандардима:

- Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
- Стандард 4: Квалитет студијског програма
- Стандард 5: Квалитет наставног процеса
- Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког и стручног рада
- Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8: Квалитет студената
- Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11: Квалитет простора и опреме
- Стандард 12: Финансирање
- Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

4. Правилник за праћење, обезбеђење, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада

Овај правилник дефинише органе и тела одговорна за праћење, унапређење и развој квалитета, њихове надлежности и начин рада, начин провере утврђених стандарда квалитета и начин и поступке за обезбеђење квалитета.

Правилником се, на исти начин као и у стратегији, утврђује да се обезбеђивање и вредновање квалитета на Факултету врши из следећих области:

- студијски програми;
- настава;
- истраживање,
- вредновање студената;
- уџбеници и литература;
- ресурси;
- ненаставна подршка;
- процес управљања.

Овим правилником прецизно су дефинисана задужења Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета, која су декларисана у Статуту и Стратегији обезбеђења квалитета:

- задужена је да у сарадњи и по упутствима Одбора за обезбеђење и унапређење квалитета Универзитета у Београду спроводи утврђену стратегију обезбеђивања квалитета на Факултету;
- припрема и предлаже стандарде и поступак обезбеђења квалитета Факултета које усваја Наставно-научно веће;
- организује и прикупља податке за самовредновање и оцену квалитета на Факултету;
- систематизује и обрађује добијене податке;
- сачињава писмени извештај о самовредновању;
- предлаже мере за унапређење квалитета рада на Факултету у областима обезбеђења квалитета;

- стара се о реализацији утврђених мера за унапређење квалитета рада у сарадњи са Наставно-научним већем и деканом Факултета;
- припрема и предлаже стратегију развоја међународне сарадње Факултета,
- обавља и друге послове по захтеву Наставно-научног већа и декана.

Дефинисано је да су основни инструменти за евалуацију:

- Анкете студената (садрже податке о: педагошком раду, студијским програмима, уџбеницима, условима наставе и опреми, оспособљавању за рад и даље напредовање);
- Анкете запослених (садрже податке о: условима рада, стручном усавршавању, зарадама, међусобним односима).

Овим правилником су такође ближе одређени поступци за обезбеђење квалитета који су наведени у Стратегији обезбеђења квалитета.

Поред наведених докумената који су на експлицитан начин дефинисали поступке за обезбеђење и унапређење квалитета, могло би се рећи да су и сви остали правилници везани за рад појединачних комисија, организацију студената и пријема нових студената писани и усвајани имајући у виду процес унапређење квалитета.

б) SWOT анализа стандарда 2

S - (Strenght): Предности

- Добро дефинисан и комплетан правни оквир +++
- Јасно подељене надлежности између субјеката ++
- Велики број субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета +++
- Инклузија студената у процес обезбеђења квалитета +++
- Акциони план који детаљно разрађује утврђене поступке самовредновања +++

W – (Weakness): Слабости

- Није довољно добро дефинисана међусобна синхронизација и контрола субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета +++
- Недовољно често и кампањско преиспитивање стратегије обезбеђења квалитета +
- Недовољна едукација субјеката о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета ++
- Недостатак мотивације за примену закључака изведених процесом самовредновања ++

O – (Opportunities): Могућности

- Континуирана тежња и жеља наставника и студената да се Факултет мења и унапређује +++
- Увођење нових метода и поступака за обезбеђења квалитета ++
- Одржавање јавних расправа, едукација и семинара из области обезбеђења квалитета +++
- Анимирање наставника и студената да се кроз процес самовредновања укључе у процес побољшања квалитета +

T – (Threats): Опасности

- Недовољна заинтересованост и инертност наставника и студената за активно укључење +++
- Неповерење у процес самовредновања и веровање да се њиме не постижу никакве опипљиве промене у квалитету ++
- Страх од увођења промена у устаљени систем ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

1. Перманентна активност свих субјеката у области обезбеђења квалитета прикупљањем повратних резултата из праксе и одржавањем редовних јавних расправа.
2. Дефинисање међусобне контроле субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета и стриктна примена донетих општих аката.
3. Едукација субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета.
4. Прикупљање ставова наставника и студената о постојећим стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, примени донетих закључака у пракси и унапређењу процеса самовредновања.
5. Подизање свести наставника, ненаставног особља и студената о важности процеса самовредновања.

д) Показатељи и прилози за стандард 2

- Прилог 2.1. [Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе](#)
- Прилог 2.1.1. [Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе](#)
- Прилог 2.2. [Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета](#)
- Прилог 2.3. [Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела \(комисије, одбора, центара\) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.](#)

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Сви послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри, група и комисија за обезбеђење квалитета везани за усвајање и спровођење стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење и унапређење квалитета дефинисани су Статутом Универзитета у Београду и Статутом Православног богословског факултета и другим општим актима и активно се примењују у пракси.

Студенти у овим пословима имају веома значајну улогу, не само кроз своје чланство у Савету Факултета, Научно-наставном већу и комисијама за обезбеђење квалитета, већ пре свега кроз своје активности у Студентском парламенту.

Култура обезбеђења квалитета негује се кроз вишегодишње спровођење студентских анкета и отворену и активну комуникацију између студентских представника, на челу са студентом продеканом и председником Студентског парламента, и управе Факултета.

Богословски факултет је на основу члана 31. свог Статута формирао Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета у саставу: др Владан Перишић, др Ксенија Кончаревић, др Богдан Лубардић, Василије Војводић као и представник студената; Комисију за наставу и оцену педагошког рада наставника у саставу: др Радован Биговић, др Владан Перишић, др Родољуб Кубат, др Зоран Крстић, др Предраг Пузовић, др Богољуб Шијаковић и др Ксенија Кончаревић. Изменама и допунама Статута Универзитета у Београду и Статута Факултета овим актима уведена је обавеза успостављања две комисије под називом: Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету.

Факултет је на основу члана 31а свог Статута формирао (практично променио назив постојеће комисије и поједине чланове) Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета на седници Наставно-научног већа одржаној 27. марта 2013. године. у саставу: др Иринеј Буловић, др Ксенија Кончаревић, др Владимир Вукашиновић, Василије Војводић и представник студената Крсто Станишић; а чланом 31б Статута формирао (односно променио назив и поједине чланове) Комисију за праћење и унапређење квалитета наставе на седници одржаној 27. маја 2013. године у саставу др Ненад Милошевић, редовни професор, др Владимир Вукашиновић, ванредни професор, др Родољуб Кубат, ванредни професор, др Предраг Драгутиновић, доцент, др Раде Кисић, доцент и један преставник судената.

Мандат чланова обе комисије је три године, осим представника студената, чији мандат траје годину дана.

По једног представника студената у сваку од ове две комисије делегира Студентски парламент својом одлуком.

У састав ове две Комисију ушли су следећи чланови из редова наставника и сарадника:

1. Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету:

др Иринеј Буловић, редовни професор; др Ксенија Кончаревић, редовни професор и др Владимир Вукашиновић, ванредни професор.

2. Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету:

др Ненад Милошевић, редовни професор, др Владимир Вукашиновић, ванредни професор, др Родољуб Кубат, ванредни професор, др Предраг Драгутиновић, доцент, др Раде Кисић, доцент. Независно од поделе надлежности у процесу обезбеђења и унапређења квалитета између ове две комисије, Богословски факултет је обезбедио континуитет у систему осигурања квалитета, који се пре свега ослања на адекватно постављене и контролисане процесе и активности које се односе на

квалитет, у којима учествују сва изабрана тела и комисије у складу са општим актима које је донело Наставно-научно веће Факултета.

Православни богословски факултет редовно прикупља и обрађује податке који се односе на квалитет студијских програма, као што су подаци о дужини трајања студија, степену одустајања од студија, броју остварених ЕСПБ по годинама и одсецима, просечним оценама студената итд. Факултет такође спроводи више анкета, у електронском облику или на папиру, уз свеобухватну обраду резултата и њихов сврсисходни приказ.

Спровођење стратегије базира се на оријентационом Акционом плану који се израђује на годишњем нивоу, имајући у виду циљеве Факултета, усвојене субјекте и мере.

Стандарди Националног савета за високо образовање који се односе на процес самовредновања и на акредитацију инкорпорирани су у све процедуре које се спровode на Богословском факултету од стране управе, наставника, студената и ненаставног особља.

Формирање анкета и дефинисање анкетних питања рађено је уз интензивно учешће студената.

Сами процеси одлучивања, компетенције и одговорности појединих субјеката, наставника и сарадника, као и надлежности студената, јасно су дефинисани Статутом и општим актима Факултета.

Организациона структура и процедуре свеобухватног система обезбеђења квалитета гарантује да су у процесе одлучивања у вези са студијским програмом укључени наставници, сарадници и студенти, на начин који обезбеђује њихово њихово активно ангажовање и оптималан допринос.

б) SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- постојање и надлежности посебног тела за унапређење квалитета;
- надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета;
- надлежности органа пословођења;
- надлежности стручних органа;
- надлежности наставника и сарадника;
- надлежности студената;
- организација и функционисање система обезбеђења квалитета;
- доношење корективних и превентивних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета;

S - (Strength): Предности

- Постојање две Комисије које се баве квалитетом Факултета и квалитетом наставе и студијских програма +++
- Декан предлаже састав Комисија на основу познавања могућности и компетенција потенцијалних чланова +++
- Мере за обезбеђење квалитета и субјекти обезбеђења квалитета се јасно дефинишу+++
- Информатичка подршка која гарантује и периодичност и правременост одређених процеса и анкетања +++
- Традиционално добри и колегијални односи између наставника и студената, уз узајамно уважавање ++

W – (Weakness): Слабости

- Недовољни степен интеграције у оквиру универзитета у домену квалитета ++

- Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе који им не доносе одмах жељене промене ++

О – (Opportunities): Могућности

- Могуће учешће у међународним пројектима који се баве овом облашћу ++
- Велика енергија и жеља студената и млађих сарадника да се очува и унапреди квалитет Факултета +++
- Самовредновање представља и учење о новим начинима унапређивања квалитета и својеврстан изазов +++

Т – (Threats): Опасности

- Преобимност и недовољна структурираност документације коју треба генерисати у свим процедурама, као и много понављања истих елемената без извлачења и уочавања есенцијалних елемената прети да обесмисли читав процес ++
- Временска неусклађеност и неинформисаност о процедурама и правилима на државном нивоу +
- Преоптерећеност и наставника и студената, који немају довољно времена да се посвете овим процедурама, као и недостатак афирмације за ову врсту одмах жељене промене ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Побољшање функционисања појединих комисија које до сада нису функционисале у складу са утврђеним системом квалитета, а чије неадекватно функционисање или пасивност негативно утиче на целокупан систем квалитета

- Подизање нивоа свести о значају функционисања доброг система обезбеђења квалитета

- Увођење награда као вида признања и афирмације за активности појединаца и група у области обезбеђења квалитета

- Унапређење целокупног система обезбеђења квалитета кроз едукацију запослених и студената

- Унапређење динамике спровођења анкета и стандардизација њихове анализе и приказа резултата

Образовањем Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету и Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету, Православни богословски факултет је испунио све нормативне услове неопходне за успостављање система обезбеђења квалитета које захтева Стандард 3., што значи да је успостављена адекватна организациона структура.

У наредном периоду неопходно је континуирано пратити и процењивати да ли се постојећи механизми система обезбеђења квалитета практично реализују и евентуално извршити корекцију организационе структуре за обезбеђење и унапређење квалитета.

д) Показатељи и прилози за стандард 3

- Прилог 3.1. [Формално успостављено тело \(комисија, одбор, центар\) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи \(извод из Статута\) и опис рада \(до 100 речи\)](#)
- Прилог 3.2. Спроведене анкете:
 - [Анкета о вредновању квалитета и услова студирања](#)
 - [Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета](#)

[Анкета за дипломиране студенте](#)

[Анкета за студенте прве године студија](#)

- Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

[Анкета о вредновању квалитета и услова студирања](#)

[Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета](#)

[Анкета за дипломиране студенте](#)

[Анкета за студенте прве године студија](#)

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда

Православни богословски факултет Универзитета у Београду реализује 5 акредитована студијска програма на три нива судија – основним, мастер и докторским академским студијама.

Два на основним академским студијама

– Основне академске студије опште теологије (4 год. 240 ЕСПБ; 160 места) и
– Основне академске студије практичне теологије (3 год. 180 ЕСПБ; 140 места),
два на мастер академским студијама

– Мастер академске студије опште теологије (1 год. 60 ЕСПБ; 40 места) и

– Мастер академске студије практичне теологије (2 год. 120 ЕСПБ; 20 места)

и један на докторским академским студијама – Докторске студије теологије (3 год. 180 ЕСПБ; 10 места).

У Прилогу 4.1 наведене су одлуке о акредитацији за ове студијске програме.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду је успоставио и примењује, у складу са Законом о високом образовање одредбама Статута и посебних правилника процедуре за редовно и систематско проверавање и повремено усаглашавање и поновно одређивање:

- циљева студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима факултета;

- структуре и садржаја студијских програма у погледу односа општеакадемских, научностручних и стручно апликативних дисциплина;

- радног оптерећења студената мерено ЕСПБ;

- компетенција које студенти добијају када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

Документи по којима се наведено систематско проверавање врши су:

- Правилник о стандардима и поступцима за самовредновање и оцењивање квалитета Православног богословског факултета Универзитета у Београду,

- Правилник за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада,

- Правилник о студијама првог и другог степена на Православном богословском факултету,

- Правилник о академским студијама трећег степена,

- Правилник о уџбеницима и другој наставној литератури.

Циљеви предмета су дефинисани у силабусима од стране наставника који изводе курсеве из тих предмета, док су циљеви свих студијских програма дефинисани од стране Наставно – научног већа у складу са циљевима Факултета и Универзитета, у свим студијским програмима је заступљено приближно 15% академско-општеобразовних, 20% теоријско-методолошких, 35% научно-стручних и 30% стручно-апликативних дисциплина, изборни предмети су заступљени са најмање 20% ЕСПБ бодова, радно оптерећење студената је приближно 30 ЕСПБ у семестру, а обавезно 60 ЕСПБ у години, а на основу компетенција студената после завршетка студија се остварује њихово релативно брзо запошљавање, имајући у виду увођење верске наставе од школске 2001/2002 године у државним школама у Републици Србији, од када се увећала потреба

за кадром наставника православне верске наставе, као и сталном потребом за свештеничком службом у епархијама Српске православне цркве у Републици Србији, региону и дијаспори, као и у осталим службама у Цркви. Дипломирани студенти на основним студијама углавном се опредељују за наставак студија на Факултету уписом мастер студија одговарајућег студијског програма, такође неколицина дипломираних студената настављају успешно студије у иностранству.

У Табели 4.2 су наведени исходи учења на свим студијским програмима.

Академске студије теологије на Факултету усклађене су са резултатима савремених научних истраживања из области теолошких наука, стандардима за акредитацију студијских програма које је прописао Национални савет за високо образовање Републике Србије, као и са начелима Болоњске декларације и одговарајућим студијским програмима основних академских студија теологије на факултетима, односно универзитетима из земаља Европске Уније.

Студијски програми академских студија на Факултету подразумевају примену европских стандарда у погледу услова уписа на студијски програм, трајања студија, структуре студијског програма (обавезни и изборни предмети) и стицања одговарајућег стручног (академског) назива, издавања додатка дипломи као и изражавања оптерећења студената у складу са европским системом преносивости бодова (ЕСПБ).

У контексту усклађености и аналогичности по карактеру, структури и садржају студијских програма за Православни богословски факултет Универзитета у Београду су најрелевантније следеће теолошке образовне институције:

- Theological Faculty of Athens University, Greece - www.theol.uoa.gr/
- Faculty of Theology, Aristotle University of Thessaloniki, Greece - <http://www.auth.gr/theosch>
- Pontifical Lateran University - Pontificia Universita Lateranense - <http://cms.pul.it/index>

У Прилогу 4.3 је приказано просечно трајање студија у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11. години, у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период, који је упоредив на ниову основних студија, а у Прилогу 4.4 стопа одустајања студената од даљег студирања у истом периоду. Прилог 4.5 приказује број студената уписаних у наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду после враћања у састав Универзитета у Београду (школска 2003/2004) и усклађивања свога рада са Законом о високом образовању из 2005. године и Статутом Универзитета у Београду спроводи веће учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма. Прве анкете којима су студенти оцењивали квалитет наставе на наставним предметима, квалитет литературе... квалитет сопственог напредовања спроводе се од 2006 године, а после тога спроводе се редовно сваке школске године у циљу контроле и обезбеђења квалитета наставног процеса у сваком семестру, применом стандардизованих анкета Универзитета у Београду. Примена наведених анкета досеже и до једног од критеријума који се на факултету примењује у поступку избора наставника и сарадника у виша звања.

У Прилогу 4.6 су приказане све анкете студената у школској 2012/2013. години, са приказом упитника и резултатима тих анкета, а у Прилогу 4.8 мишљење дипломираних студената о квалитету студијских програма и постигнутим исходима учења.

На Факултету су сви детаљи везани за услове и поступке који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе на одређеном студијском програму потпуно дефинисани напред цитираним општим актима. Студенти су такође, обавештени и начином израде и завршних радова на свим нивоима студија, кроз менторски рад, у циљу успешног завршетка зашочетих студија и стицања задатих компетенција које се наводе у додатку дипломи. Ти услови су доступни сваком студенту и стављени на увид јавности путем огласних табли, информатора за студенте и у електронској форми путем интернет сајта факултета

Све активности учесника у наставном процесу - запослених у наставном и процесима подршке и студената, као и органа факултета одвијају се у складу са правилима која су дефинисана одредбама напред цитираних докумената. Та правила укључују отклањање неусаглашености свих врста и пројектовање мера за унапређење студијских програма.

Факултет обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.

Сваки студијски програм факултета је, у том смислу, оцењиван и минимални критеријум је била упоредивост са најмање три студијска програма из земаља са дугом традицијом високог образовања у Европи и свету. Курикулуми свих студијских програма Факултета, на свим нивоима студија, а посебно изражено на нивоу мастер и докторских студија, имају обавезне делове садржаја - силабуса наставних предмета који се односе на самосталан рад студената и појединачни, менторски рад наставника и сарадника са студентима, од домаћих задатака, преко семинарских радова, реферата и пројеката до израде завршних, дипломских и мастер радова и докторских дисертација, при чему такав начин рада подразумева познавање и примену познатих и признатих научних метода и техника које подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе.

Прилог 4.7, путем примера за студијске програме различитих структура, садржи доказе да су примери исхода учења представљени (објављени) на интернет сајту Факултета.

Факултет повремено прибавља повратне информације од Епархија Српске православне цркве, (посебно од Педагошко-катихетских одбора Епархија) где се запошљавају наши дипломирани студенти у настави и свештеничкој служби послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма, а у Прилогу 4.9 је дат Преглед награда и признања наставника, сарадника и студената за резултате остварене у научноистраживачком раду у периоду од 2007-2011. године.

б) SWOT анализа квалитета студијских програма

S - (STRENGHT) ПРЕДНОСТИ:

- Циљеви студијских програма су усклађени са одговарајућим исходима учења, у смислу да се дипломирани студенти оспособљавају за способност самосталног рада, тимског рада и критичког мишљења; дипломирани студенти поседују вештине учења и развијање свести за потребом перманентног образовања; стичу неопходна знања, која ће им омогућити даљи наставак школовања кроз мастер и докторске студије у области теологије;+++

- Методе наставе која се одвија на студијским програмима су прилагођене дефинисаним исходима учења кроз примену савремених начина предавања заснованих на припремљеним презентацијама и кроз активно учешће студената у анализи практичних примера, те кроз рад у оквиру вежби;+++

- У оквиру сваког наставног предмета систем оцењивања је заснован на: активном учешћу студената у настави (часови предавања и вежби), вредновању извршених обавеза у току семестра (семинарских радова, пројеката и колоквијума) и завршном раду, што обезбеђује континуирану активност студената током семестра, проверу знања и квалитетније оцењивање;+++
- У оквиру студијских програма оптерећење студената је усаглашено са очекиваним исходима учења;+++
- На студијским програмима, исходи учења и очекиване компетенције студената потпуно су усаглашени са важећим дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања; +++
- Поступци континуираног надзора над квалитетом студијских програма су обезбеђени функционисањем успостављеног Система обезбеђења квалитет на нивоу факултета+++
- студијски програми се стално осавременавају - промене се врше првенствено на нивоу силабуса наставних предмета у погледу садржаја и литературе, а на нивоу курикулума у границама које су дозвољене стандардима за акредитацију;+++
- Све информације о студијским програмима - исходима учења, курикулумима и силабусима наставних предмета, и завршном раду су доступне студентима, наставницима и јавности, путем интернет сајта Факултета. - Исходи учења на нивоу појединих наставних предмета на студијским програмима нису у потпуности и јасно разграничени, што може довести до извесне несигурности студената приликом одређивања за изборне предмете након прве године студија;+++
- Методе одвијања наставе на студијским програмима, и поред тежње да се настава одвија на што савременији начин, у опремљеним и прилагођеним просторима учионица, ограничене су техничким капацитетима који не обезбеђују већу заступљеност интерактивне наставе и успостављања студија на даљину;+++
- Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама засноване су на системском и систематском прикупљању података од тела и органа Цркве надлежних за запошљавање дипломираних студената у свештеничкој служби и верској настави, +++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Прецизније и детаљно дефинисати исходе учења на свим студијским програмима посебно, са јасним описом специфичних знања, вештина и компетенција студената након завршетка студија, а та укупна знања, вештине и компетенције студената на студијским програмима расподелити по припадајућим наставним предметима у оквиру њихових силабуса - задужени: руководиоци Група и Катедара и студијских програма и Наставно-научно веће, рок: 30. септембар 2013.+++
- Методе наставе на свим студијским програмима, на сваком наставном предмету детаљно анализирати и осавременити, са циљем преласка са "класичних" на савремене облике предавања и практичан, истраживачки рад на вежбама, укључујући у поступак осавременавања и одговарајућу литературу за наставне предмете и план њеног обезбеђења - задужени: Руководиоци Група и Катедара, студијских програма и Наставно-научно веће, рок: 30. септембар 2013.+++
- Осмислити анкетни упитник за анализу повратних информација из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама од свих заинтересованих страна, првенствено од тела Српске православне цркве и ту анкету уврстити у постојећи систем анкета као сталан облик истраживања - задужени:
Управа факултета, рок: 30. септембар 2013.+++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Релевантне државне институције најавиле су доношење основа за развој високошколског образовања у Србији у виду "Стратегије високог образовања" и "Националног оквира квалификација";+++

- Укључења студената, наставника и сарадника на студијским програмима у европски систем високошколског образовања, путем интернационализације која, поред већ уобичајених процеса размене и постојећег студијског програма са партнерима из иностранства, укључује и развој будућих заједничких студијских програма са водећим европским школама из области теологије;+++

Т – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

- Непостојање јасних информација у образовном простору Србије о различитости студијских програма у односу на друге акредитоване студијске програме из ове области; +++

- Недовољно регулисан статус верске наставе у основним и средњим школама као основног ресурса за запошљавање кадрова за завршеним студијским програмима; недовољно дефинисан национални оквир квалификација и перманентне измене у компетенцијама неопходним за запошљавање у верској настави; огранићеност могућности студената да наставе школовање на мастер студијама теологије због ограничења квоте у условима када се за заснивање сталног радног односа у образовном систему Републике Србије захтева звање мастера+++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета студијских програма

SWOT анализа квалитета свих студијских програма на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета студијских програма:

- Прецизније и детаљно дефинисати исходе учења на свим студијским програмима посебно, са јасним описом специфичних знања, вештина и компетенција студената након завршетка студија, а та укупна знања, вештине и компетенције студената на студијским програмима расподелити по припадајућим наставним предметима у оквиру њихових силабуса - задужени: руководиоци Група и Катедара и студијских програма и Наставно-научно веће, рок: 30. септембар 2013.

- Методе наставе на свим студијским програмима, на сваком наставном предмету детаљно анализирати и осавременити, са циљем преласка са "класичних" на савремене облике предавања и практичан, истраживачки рад на вежбама, укључујући у поступак осавремењавања и одговарајућу литературу за наставне предмете и план њеног обезбеђења - задужени: Руководиоци Група и Катедара, студијских програма и Наставно-научно веће, рок: 30. септембар 2013.

- Осмислити анкетни упитник за анализу повратних информација из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама од свих заинтересованих страна, првенствено од тела Српске православне цркве и ту анкету уврстити у постојећи систем анкета као сталан облик истраживања - задужени: Управа факултета, рок: 30. септембар 2013.

Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. [Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената школске 2008/09, 2009/10 и 2010/11.](#)

Табела 4.2. [Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединачних студијских програма](#)

Прилог 4.1. Одлуке о акредитацији студијских програма

[Одлука о акредитацији докторских студија](#)

[Одлука о акредитацији мастер студија практичне теологије](#)

[Одлука о акредитацији мастер студија опште теологије](#)

[Одлука о акредитацији основних студија практичне теологије](#)
[Одлука о акредитацији основних студија опште теологије](#)

Прилог 4.2. [Процент дипломираних студената \(у односу на број уписаних\) у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у оквиру акредитованих студијских програма](#)

Напомена: Број дипломираних је приказан од од оних студената који су започели студије на основу Закона о високом образовању из 2005. године, без оних студената који се прелазили на наведене студијске програме са студија по претходном закону.

Прилог 4.3 [Просечно трајање студија у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период.](#)

Прилог 4.4. [Стопа одустајања студената од даљег студирања.](#)

Објашњење; у категорију одусталих студената урачунати су студенти који су се исписали са студија на лични захтев.

Прилог 4.5. [Број студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60\), \(37-60\) \(мање од 37\) за сваки студијски програм.](#)

Прилог 4.6. Спроведене анкете студената.

[Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета](#)
[Вредновање квалитета и услова студирања](#)
[Анкета за студенте прве године студија](#)
[Анкета за дипломиране студенте](#)

Прилог 4.7. Доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни високошколске установе.

<http://www.bfspc.bg.ac.rs/sr/studije/opis-osnovnih-opstih-studija>
<http://www.bfspc.bg.ac.rs/sr/studije/opis-osnovnih-prakticnih-studija>
<http://www.bfspc.bg.ac.rs/sr/studije/opis-master-studija-opsteg-smera>
<http://www.bfspc.bg.ac.rs/sr/studije/opis-master-studija-prakticnog-smera>
<http://www.bfspc.bg.ac.rs/sr/studije/opis-doktorskih-studija>

Прилог 4.8. Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

[Анкета за дипломиране студенте](#)

Прилог 4.9. Задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

[Процена квалитета свештеника и наставника верске наставе од стране Епархија СПЦ](#)

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда

Квалитет наставног процеса на Факултету се обезбеђује путем интерактивности наставе, укључивања примера у наставу, професионалног рада наставника, сарадника и Студентске службе, доношења и поштовања планова извођења наставе за сваки предмет, као и надзором над квалитетом наставе и предузимањем потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу. Квалитет наставног процеса је предмет посебне пажње управљачке структуре Факултета - декана, продекана, Научно-наставног већа Факултета и катедри, студената, студентског парламента као и свих осталих релевантних чинилаца који непосредно или посредно у том процесу учествују.

Наставници и сарадници током извођења наставе - предавања и вежби, као и у активностима консултација и вођења и семинарских радова, завршних, мастер радова и докторских дисертација, поступају доследно се придржавајући одговарајућих правилника, што подразумева професионалан и коректан однос према студентима. Коректност у односу са студентима је димензија наставног процеса којој се на факултету даје посебан значај, при чему се посебно анализирају оцене од стране студената у процесу оцењивања учесника у настави (резултати анкете су дати у Прилогу 5.1: Анкете студената о квалитету наставног процеса).

План и распоред наставе (предавања и вежби) су познати и доступни студентима пре одговарајућег семестра путем радног календара и распореда часова истакнутих на огласним таблама и на интернет сајту Факултета. План и распоред наставе је усклађен са са потребама и могућностима студената и ресурсима Факултета, при чему настоји да се изналазе најповољније варијанте распореда које на минималан ниво свде све празне ходове и чекања студената и укључују неопходне корекције у току извођења наставног процеса.

Поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе и реализације наставног процеса (Прилог 5.2) регулисани су кроз опште акте Факултета (Статут Факултета, Правилник о студијама првог и другог степена, Правилник о студијама трећег степена, Упутство о поступку заказивања испита на академским студијама, Упутство, поступак одобрења тема завршних и дипломских радова, магистарских теза и докторских дисертација, Процедура одбране докторске дисертације и др.).

Интерактивност наставе је на Факултету заступљена у мери која је одређена циљевима и исходима образовања на сваком студијском програму и појединачним наставним предметима. Врши се стално померање наставног процеса ка практичности и очигледности и избегавању "екс катедра" приступа где год је то потребно и могуће. Овакав приступ је условио укључивање у силабусе предмета одредница о обавезности предиспитних садржаја и обавеза типа колоквијума, семинарских радова, као и значајна улагања средстава изградњу простора и опремање рачунарског центра, читаонице, дигитализацију рада служби, информисање студената о наставним обавезама путем сајта и у електронској комуникацији са наставницима.

Студенти се, на напред описани начин, максимално укључују у наставни процес у циљу подстицања

самосталности у мишљењу и раду као и изражавању креативних потенцијала. Овакав приступ је на

Факултету саставни део стратегије обезбеђења квалитета.

Факултет је обезбедио услове да се на сваком студијском програму и наставном предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима план рада који укључује: основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, оптерећење у часовима наставе - путем курикулума за сваки студијски програм, а силабусима наставних предмета датих у књизи предмета, прецизно дефинишу следећи елементи:

- циљ предмета,

- садржај и структура предмета,

- план извођења наставе (пре почетка семестра се за сваки наставни предмет саставља и студентима

јавно објављује "План извођења наставе" који подразумева детаљан распоред наставних целина за сваку недељу у семестру, облик и место извођења наставе и средства, односно начин извођења наставе),

- услови за полагање испита и начин оцењивања на предмету и

- уџбеници, односно обавезна и допунска литература, - подаци о наставницима и сарадницима на предмету и

- подаци о наставницима и сарадницима на предмету

Доследност у реализацији плана и распореда наставе на Факултету је предмет професионалне етике наставника и сарадника и запослених у Студентској служби и осталим структурама подршке. Наставници и сарадници се стално подстичу на стицање активних компетенција за рад у наставном процесу, у складу са Законом о високом образовању и одговарајућим актима Факултета. У Прилогу 5.3 де даје преглед свих врста таквих подстицаја.

б) SWOT анализа квалитета наставног процеса

S - (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

- Потпуна примена важећих критеријума за обезбеђење компетентности наставника и сарадника приликом првог избора и даљег напредовања и успостављене подстицајне мере за стицање тих компетенција;+++

- Доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе и информација о терминима и плановима реализације наставе на интернет сајту Факултета и могућност приступа тим информацијама од стране студената путем информационог система факултета;+++

- Интерактивно учешће студената у наставном процесу и осавремењене метода наставе и учења, на предавањима, а посебно на вежбама које се изводе по систему радионица, тимског рада у рачунарској учионици и сакралном простору за извођење вежби, чиме се на сваком наставном предмету и студијским програмима у целини постиже савладавање постављених исхода учења;+++

- Уведена пракса системског надзора над квалитетом наставе, од стране структура Факултета - руководиоца студијских програма, шефова катедри, продекана за наставу, као и од стране студената у процесу оцењивања путем анкета у току реализације наставе и након дипломирања, те примена превентивних и корективних мера на основу резултата тог надзора.+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Тенденција, изазвана чињеницом да се компетентност наставника и сарадника првенствено утврђује бројем радова у часописима са СЦИ индексацијом, цитираношћу у оквиру исте базе часописа и оценама студената, прелази у формализам и сопствену супротност, а делимично запоставља друге параметре компетенције - сопствене литературе за наставне предмете, учешће у научним пројектима, допринос у примени знања у разним аспектима деловања Цркве (верска настава, пастирско-саветодавна подршка, присуство у медијском простору и др.). +++
- Недовољан ниво одговорности студената о потреби присуства и активног учешћа у настави, и поред доступности података о студијским програмима, плану и распореду наставе и информација о терминима и плановима реализације наставе и испитним роковима, те стално тражење решења која нису у складу са стандардима за акредитацију; ++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Покретање новог (другог) циклуса акредитације високошколских установа у Србији од кога се очекује знатно строжија селекција студијских програма приликом акредитације, уз потпуно поштовање свих стандарда за акредитацију; +++
- Све већа интеграција знања – отварање националног, европског и светског образовног простора за размену студената, наставника и сарадника и могућност развоја заједничких, мултидисциплинарних студијских програма са домаћим и страним факултетима и универзитетима. ++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

- Мала заинтересованост студената за студије у области теологије, изазвана стањем у верској настави и ограниченом могућношћу запошљавања; ++
- Неуједначеност примене захтева из стандарда за акредитацију у целом образовном простору Србије, који се односе на минималне компетенције наставника и сарадника - критеријума за избор у звања, изражена и у оквиру државних универзитета, а посебно на приватним универзитетима и факултетима; +++
- Потпуна неусаглашеност класификације поља, научних области, ужих области и квалификација (исхода учења) између високообразовног система, система научних истраживања и система запошљавања (тржишта рада) у Србији и одсуство бриге надлежних државних органа о потреби таквог усаглашавања. +++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставног процеса

SWOT анализа квалитета наставног процеса на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- У циљу сталног подизања нивоа компетентности наставника и сарадника Факултета увести сопствени систем вредновања резултата који превазилази минималне критеријуме одређене стандардима за акредитацију, подстицати објављивање радова у часописима са СЦИ индексацијом који су одговарајући за одређену научну област и ужу област и одговарајућу цитираност, те успоставити и друге параметре компетенције везане за литературу за наставним предметима, учешће у научним пројектима и на научним конференцијама, развој техничких и других решења, рад на примени знања у индустрији, услужним и другим делатностима и сл. - задужени: Руководилац научног пројекта, продекан за науку, управници катедара и група (у наредном периоду контролисати најмање једном годишње),
- Максимално радити на подизању одговорности студената о потреби присуства и активног учешћа у настави, уместо сталног тражења решења која нису у складу са стандардима за

акредитацију, организовањем тематских трибина - задужени: руководиоци студијских програма, ментори докторских студија, шефови катедри, рок: стална, трајна активност,

- Факултет као друштвено одговорна институција, путем ангажовања Универзитета у Београду треба да подражава иницијативе којима се прилагођава примена захтева из стандарда за акредитацију у пољу друштвено-хуманистичких наука у целом образовном простору Србије, који се односе на минималне компетенције наставника и сарадника, односно критеријума за избор у звања - задужени: Управа Факултета и Наставно-научно веће Факултета, рок: трајна активност

- Факултет као друштвено одговорна институција, путем Универзитета у Београду треба да подржава иницијативе за потпуно усаглашавање класификације поља, научних области, ужих области и квалификација (исхода учења) између високообразовног система, система научних истраживања и система запошљавања (тржишта рада) у Србији - задужени: Управа Факултета и Наставно-научно веће Факултета, рок: стална, трајна активност.

Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса

[Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета](#)

[Вредновање квалитета и услова студирања](#)

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

[Распоред предавања на докторским студијама зимски семестар 2012-13](#)

[Распоред предавања на докторским студијама летњи семестар 2012-13](#)

[Распоред предавања на мастер студијама зимски семестар 2012-13](#)

[Распоред предавања на мастер студијама летњи семестар 2012-13](#)

[Распоред предавања на основним општим студијама зимски семестар 2012-13](#)

[Распоред предавања на основним општим студијама летњи семестар 2012-13](#)

[Распоред предавања на основним практичним студијама зимски семестар 2012-13](#)

[Распоред предавања на основним практичним студијама летњи семестар 2012-13](#)

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника: [прилог 1](#), [прилог 2](#), [прилог 3](#)

СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ, УМЕТНИЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда

Православни богословски факултет Универзитета у Београду непрекидно ради на подстицању, обезбеђивању услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес. Као доказ високог научноистраживачког потенцијала служи чињеница да је Факултет акредитован за научноистраживачки рад, према одговарајућим стандардима (у Прилогу 6.0 се даје решење о акредитацији за научноистраживачки рад бр. 021-01-61/35 од 19. 12. 2007. године и захтев поднет 2013. године – поступак акредитације је у току).

Православни богословски факултет Универзитета у Београду у своме раду остварује јединство образовног, научно- истраживачког, уметничког и професионалног (стручног) рада. То јединство се огледа у повезаности наставног, научноистраживачког и стручног потенцијала - велики број наставника и сарадника су истовремено укључени у научноистраживачки рад и у стручне примене у свим областима које обухватају теолошки оквир делања, и шире, што подразумева и инсистирање на што бољем интегрисању теолошких кадрова у друштвеним и просветним делатностима. Основне организационе јединице таквог, синергијског прилаза у раду на јединственој релацији наука - настава - трансфер знања су катедра и група. Научноистраживачки рад се принципијелно организује на пројектном принципу што је условљено мултидисциплинарношћу пројеката ове врсте.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника путем извештаја руководиоца катедри и руководиоца Пројекта наставно-научном већу, такође и путем прегледа објављених радова и у том смислу представља систематизоване резултате целокупног научноистраживачког опуса наставника и сарадника Факултета. У Табели 6.1 је приказан број и списак СЦИ-индексираних радова у претходном петогодишњем периоду.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду перманентно осмишљава, припрема и реализује научноистраживачке, уметничке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне научне пројекте. Садржај и резултати научноистраживачких и стручних активности Факултета усклађени су са стратешким циљевима, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Поступак израде научно-истраживачких пројеката, по коме се иницирање пројекта, његов избор и пријављивање на конкурс/оглас/тендер врши на систематичан начин који укључује преиспитивање, обједињавање и одобравање на Наставно-научном већу Факултета. При томе, преиспитивање и одобравање подразумева проверу усклађености са стратегијом и циљевима Факултета али и проверу способности, односно ресурса Факултета за реализацију пројекта.

У Табели 6.2 је приказан преглед научноистраживачких пројеката које сада финансира одговарајуће министарство Републике Србије, у Табели 6.3 је дат списак наставника и сарадника, учесника у пројекту и пројектима које финансира Министарство за просвету, науку и технолошки

развој, за период 2006-2010. године и период 2011-2014. године, у Табели 6.4 је дат збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у 2011. години на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, а у Табели 6.5 је дат списак објављених докторских дисертација и њихових резултата за кандидате који су докторирали на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, за период 2006-2011. године.

Знања до којих Православни богословски факултет Универзитета у Београду долази реализацијом научних, истраживачких, уметничких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес. Јединство научних, наставних и процеса примене обезбеђује претходну проверу резултата научноистраживачког рада у пракси, а повратном спрегом се ти резултати укључују у наставне садржаје (силабусе) предмета и у литературу за наставне предмете.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким, уметничким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада. Један од подстицајних облика је организовање сталних - традиционалних домаћих и међународних научних конференција и научно-стручних скупова од стране факултета. То су:

- Српска теологија данас,
- Српска теологија у XX веку,
- Црква и друштво,
- Исламобалканика,
- Савремена истраживања хришћанског аскетизма

Поред традиционалних, Православни богословски факултет Универзитета у Београду је суорганизатор значајних националних и међународних конференција: International Symposium on Saint Maximus the Confessor: KNOWING THE PURPOSE OF EVERYTHING THROUGH THE POWER OF THE RESURRECTION, прелиминарни скуп у вези будуће сарадње Катедре за библистику Православног богословског факултета са организацијом SNTS (Society for New Testament Studies) а у вези будућег скупа, планираног за крај августа 2013. године, на тему „Пневматологија у Новом Завету, Међународни научни скуп „Црква у доба Светог Цара Константина“.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду је успоставио и друге врсте подршке наставницима и сарадницима да повећавају своју компетентност и мотивисаност за бројност и квалитет публикација у реномираним часописима са. То су следеће врсте подршке/мотивације: различите врсте награда за научне резултате, финансирање учешћа на научним конференцијама и научно-стручним скуповима, суфинансирање трошкова објављивања и додатак на зараду након објављивања одређеног броја радова у часописима са СЦИ индексом и, коначно, потпуно поштовање критеријума за напредовање у академској каријери, што подразумева одговарајућу научну продукцију.

У Прилогу 6.1 је дат садашњи однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

У Прилогу 6.3 је дат садашњи однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

Критеријуми за избор и именовање наставника и одређивање ментора на докторским студијама на Православном богословском факултету Универзитета у Београду је регулисан одговарајућим законским прописима, документима Универзитета у Београду: Правилник о начину и поступку стицање звања и заснивања радног односа наставника, Универзитета у Београду (13. мај 2008. године), Критеријум за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (20. фебруар 2008. године), Правилник о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду (26. октобар 2012. године), те документима Факултета Правилник о условима, начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Православног богословског факултета (28. новембар 2011. године), Правилник о академским студијама трећег степена (30. октобар 2008. године) и наравно Статутом Факултета.

У Прилогу 6.4 је дат садашњи списак ментора на докторским студијама са приказом услова за менторе према важећим стандардима у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора и укупног броја наставника на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

У Прилогу 6.5 је дат садашњи списак опреме у власништву Православног богословског факултета Универзитета у Београду која се користи за научноистраживачки и стручни рад.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду обавља интензивну издавачку делатност у складу са својим могућностима и применом одлука Наставно-научног већа којима се регулише поступак издавачке делатности. Такође, на Факултету је успостављен Савет за издавачку делатност, Комисија за издавачку делатност и уџбенике, која функционише на основама напред наведеног поступка и Правилника о уџбеницима и другој научној литератури (30. октобар 2008. године).

Резултат је сопствена едиција Православни богословски факултет Универзитета у Београду, Институт за теолошка истраживања, подељена на три области - уџбеници, монографије и преводи.

Посебан облик издавачке делатности Православног богословског факултета Универзитета у Београду су међународни часописи PHILOTHEOS, International Journal for Philosophy and Theology, International Journal „СТИЛ“, као и зборници радова са конференција и скупова.

Приказ ових часописа дат је у Прилогу 6.6 овог извештаја.

Стручни рад, као посебан облик примене научноистраживачких резултата се на Православном богословском факултету Универзитета у Београду организује на пројектном принципу, али и путем Института за теолошка истраживања и Педагошко – катихетског института које је Факултет основао за различита подручја делатности.

Прилог 6.7 садржи преглед центара на Православном богословском факултету.

б) SWOT анализа квалитета научноистраживачког рада

S - (Strenght): Предности

- Потпуна усаглашеност образовног, уметничког, научноистраживачког рада на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, која се манифестује двосмерном релацијом наука - настава - трансфер знања, при чему резултати истраживања на научноистраживачким пројектима база из које се нова знања преносе у наставни процес и одговарајућу литературу, а истовремено су извор великог броја

иницијалних смерница за процесе интегративног карактера значајних за боље интегрисање теолошких кадрова у друштвене делатности;

- Перманентно повећање обима и структуре научних истраживања и међународне сарадње Православног богословског факултета Универзитета у Београду, исказано разноврсношћу значајних националних научних пројеката (Табеле 6.1-6.5);
- Уведена пракса системског надзора и оцењивања квалитета научноистраживачког рада путем извештаја Наставно – научном већу Факултета и примене важећих критеријума приликом избора у звања, одређивања менторства за докторске дисертације и оцене квалитета докторских дисертација у погледу публикавања њихових резултата у часописима са SCI индексацијом;
- Сви национални научни и стручни пројекти које реализује Православни богословски факултет Универзитета у Београду пролазе одговарајуће рецензије наручиоца, што показује усаглашеност научноистраживачког, уметничког и стручног рада са стратешким опредељењем Републике Србије и европским циљевима;
- Стално обогаћивање курикулума и наставних садржаја на предавањима и вежбама резултатима потврђеним истраживања и проширивање фонда сопствене литературе Факултета публикованим монографијама;
- Разноврсност подстицаја наставника и сарадника за публикавање резултата истраживања (Прилог 6.1);
- Сопствена издавачка делатност која је афирмисана едицијом публикације Института за теолошка истраживања сопственим часописима (седам периодичних публикација) и ресурсима за штампање;
- Брига о научном подмлатку, изражена бројем новопримљених, младих сарадника, њиховом укључивању на докторске студије и у наставни процес и научноистраживачке пројекте, подстицајима за публикавање радова, менторство на изради докторских дисертација и могућност напредовања;

W – (Weakness): Слабости

- Још увек недовољна "продукција" наставника и сарадника мерена бројем радова са СЦИ индексацијом и цитираношћу;
- Ограничени извори финансирања изградње/реконструкције/доградње простора основних Факултетских просторија и рачунарске опреме и софтвера за научноистраживачки рад (а истовремено и наставни процес јер се ради о истој опреми), на средства из научноистраживачких пројеката и средства од стручне делатности Факултета;

O – (Opportunities): Могућности

- Оснивање нових института у окриљу Православног богословског факултета Универзитета у Београду;
- Отварање европског и светског образовног простора у домену теологије за размену наставника и сарадника и повишена могућност стицања потребних компетенција и подизања квалитета научноистраживачког рада.

T – (Threats): Опасности

- Инертност националног система научних истраживања који не прати развој система високог образовања, првенствено у погледу двојности државне класификације научних области у образовном и научном смислу, а која се манифестује немогућношћу знатног броја наставника и сарадника, па и целих организационих делова Православног богословског факултета Универзитета у Београду, и поред поседовања компетенција, да се укључе у национални систем научних истраживања;
- Низак ниво издвајања државе за научноистраживачки рад у односу на издвајања за друге, мање значајне потребе;
- Претерано администрирање и неефикасност система јавних набавки, што изазива неоправдано дуг циклус набавке свих потребних ресурса, а посебно опреме, кашњења у свим процесима па и у научноистраживачком процесу, неефикасно коришћење новчаних средстава, зависност Православног богословског факултета Универзитета у Београду од добављача, уместо да је та зависност супротна, снижење квалитета и ефективности свих процеса и друге негативне последице.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада

SWOT анализа квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада на Православном богословском факултету у Београду је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- Стално подизати ниво компетентности наставника и сарадника Факултета и постепено уводити услове за избора наставника и сарадника у виша звања који превазилазе минималне критеријуме одређене стандардима за акредитацију - задужени: руководиоци катедри и Наставно-научно веће Факултета, рок: стална активност,
- Организовати активности на подизању рејтинга часописа које издаје Факултет - задужени: уређивачки одбори часописа и одговарајућа већа група и катедара, рок: мај 2014. године,
- Посветити већу пажњу у циљу повећања броја добијених пројеката и учешћа већег броја наставника и сарадника него у претходном периоду - задужени: продекан за науку, руководиоци група и катедри, Наставно-научно веће Факултета, рок: мај 2014. године.

д) Показатељи и прилози за стандард 6

- Табела 6.1. [Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.](#)
- Табела 6.2. [Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима](#)
- Табела 6.3. [Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства.](#)
- Табела 6.4 [Списак SCI/ ССЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. \(Навести референце са редним бројем\)](#)

- Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године
- Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.
- Табела 6.7 Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовноуметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.
- Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком и раду.
- Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.
- Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Православни богословски факултет обезбеђује потребан и довољан квалитет наставника и сарадника пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Квалитет наставника и сарадника на Православном богословском факултету обезбеђује се на основу поступка и услова за избор наставника и сарадника који су утврђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду, Статутом Богословског факултета, Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Правилником о условима, начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Православног богословског факултета, као и Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду.

Сви наведени документи су јавни и доступни оцени стручне и шире јавности.

Систематско праћење и оцењивање научно-истраживачке делатности, као и реалне оптерећености наставника и сарадника врши се периодично од стране Управе факултета, на основу библиографија свих наставника и сарадника, које се аутоматски генеришу из информационог система, кроз који се прати процес наставе.

Факултет спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, пре свега кроз подстицање најбољих студената да остану на факултету, путем њиховог годишњег награђивања, и различите врсте усавршавања кроз студентске размене и др.

Православни богословски факултет обезбеђује својим наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање.

Факултет такође подстиче студијске боравке, специјализације, учешћа на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству, као и сарадњу и комуникацију са гостујућим професорима из иностранства.

Православни богословски факултет приликом избора наставника и сарадника вреднује њихов рад у настави на основу резултата студентских анкета.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Православни богословски факултет је кроз дуги низ година доследне примене критеријума за избор у звања осигурао да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар.

Православни богословски факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава законских одредби, правила и критеријума Универзитета у Београду, одредби Статута Факултета и прописаних сопствених поступака и правилника, путем којих при избору оцењују научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника, као и критеријума Националног савета за високо образовање.

Процедура избора наставника и сарадника је јавна и доступна оцени стручне и шире јавности путем објављивања конкурса у новинама и на интернет страницама Факултета и Универзитета, као и излагању комисијских извештаја о избору наставника и сарадника у Библиотеци Факултета. Поступак за избор наставника и сарадника дефинисан је Статутом факултета и осталим општим актима. Група (у оквиру којих делују катедре - према члану 10. Статута Факултета) предлаже покретање поступка за избор у звање и заснивање радног односа наставника и сарадника.

Изборно Веће доноси одлуку о расписивању конкурса за избор у звање наставника односно сарадника и одређује Комисију за писање реферата о кандидатима за избор у звање наставника и сарадника.

Изборно веће факултета чине наставници свих Група (наведених у члану 10. Статута Факултета), који су у радном односу са најмање 70 % радног времена на Факултету,

Изборно веће утврђује предлог за избор у звање наставника и доноси одлуку о избору у звање сарадника, ако је присутно више од половине укупног броја чланова Већа са правом гласа.

Комисија за писање реферата о кандидатима за избор у звање наставника, односно сарадника састоји се од најмање три наставника, из уже научне области за коју се наставник, односно сарадник бира, од којих најмање један није у радном односу на Факултету уколико се бира наставник.

Веће научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду доноси одлуку о избору у звање наставника страног језика, доцента и ванредног професора, или утврђује предлог Сенату Универзитета за избор у звање редовног професора. Комплетна електронска документација о кандидатима из научних области друштвено-хуманистичких наука транспарентно се објављује се на сајту Универзитета, страница Већа научних области .

На основу донете одлуке о избору у звање, Декан закључује уговоре о раду на одређено или неодређено време (у случају редовног професора) у складу са одредбама Закона о високом образовању.

Када су у питању хумани ресурси за академско и административно особље, Богословски факултет врши њихов избор на основу Статута, Правилника о систематизацији радних места и дугорочног плана развоја.

На основу Закона о раду и Статута, декан доноси одлуку о потреби заснивања радног односа и обављања послова ненаставног особља и врши избор кандидата за послове ненаставног особља.

б) SWOT анализа квалитета наставника и сарадника

Анализирани су и квантитативно оцењени неки од следећих елемената:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника;
- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка;
- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања;
- вредновање педагошких способности;
- вредновање истраживачких способности;
- уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника.

S - (Strenght): Предности

- Потпуна јавност поступка избора: на нивоу група - предлагања, на нивоу Факултета – усвајања предлога за избор наставника и избора сарадника, а на нивоу Универзитета избора наставника;
- Потпуна усаглашеност поступка избора наставника и сарадника са законским прописима, критеријумима Националног савета за високо образовање и стандардима за акредитацију;
- Уведена политика дугорочне селекције, сталне едукације и усавршавања и вредновања педагошких и истраживачких способности наставничког и истраживачког подмлатка,

заснована на критеријумима за избор, оценама од стране студената, учешћу на пројектима, научној продукцији и пројектовању каријере од сарадника до највиших звања.

- Постојање дугогодишње традиције студентског вредновања наставника и сарадника кроз редовне анкете +++
- Транспарентност процедуре избора наставника и сарадника доприноси објективности ++
- Постојање довољног броја квалитетних и талентованих студената на мастер и докторским студијама, чија селекција резултује довољним бројем квалитетних младих сарадника ++

W – (Weakness): Слабости

- Недовољно уважавање наставничких компетенција и уопште рада у настави код критеријума за изборе и унапређења ++
- Слаба мотивисаност студената за анкетање и оцењивање рада наставника може бити подстакнута примарним уважавањем научних критеријума који су доминантни код избора наставника ++
- Неуважавања разнородности научних области које факултет покрива код критеријума за изборе ++

O – (Opportunities): Могућности

- Интензивирање међународне сарадње и пројеката који се баве квалитетом наставника ++
- Могућа мобилност наставника која би резултовала већим бројем професора са Факултета који би одлазили у иностранство на усавршавање као гостујући професори +++
- Све боље разумевање потреба за радом на побољшању наставе и потенцијално адекватније вредновање тог рада ++
- Могућност да се на основу адекватних критеријума побољша публикавање и тиме повећа углед Факултета и Универзитета (Пример: долазак на Шангајску листу) ++
- Отварање европског и светског образовног простора за размену наставника и сарадника и повишена могућност стицања потребних компетенција и подизања квалитета наставника и сарадника;
- Велика заинтересованост, посебно младих и квалитетних кандидата, за рад на Факултету

T – (Threats): Опасности

- Критеријуми напредовања су исти за читав факултет, док научне области које наставници и катедре покривају, пружају веома различите могућности за објављивање радова +++
- Оптерећеност наставника је веома различита за различите катедре, па самим тим и расположиво време за рад на публикавању ++
- Непостојање финансијских средстава којима би се награђивали посебни успеси у публикавању и научном раду ++
- Недостатак финансијских средстава за путовања на конференције и студијске посете, посебно за млађе наставнике и сараднике ++
- Искључивим фаворизовањем публикавања радова у смислу квантитета а не квалитета прети озбиљна опасност да се занемаре побољшање наставе и рад са студентима и да на тај начин опадне квалитет наставе +++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- поједноставити превише компликоване и формалне формулације критеријума
- ставити акценат на квалитет стручних и научних радова
- узети у обзир на објективнији начин ангажовање у настави и подизању њеног квалитета, као и у другим облицима ангажовања од кључног интереса за Факултет
- подстицати унапређење компетенција ненаставног особља кроз стручно усавршавање и промишљену селекцију
- наћи начине да се млађи наставни кадар адекватним системом награђивања стимулише за креативан и плодотворан истраживачки рад

д) Показатељи и прилози за стандард 7

- Табела 7.1. [Преглед броја наставника по звањима и статус наставника за студијске програме \(радни однос са пуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)
- Прилог 7.1. [Правилник о избору наставника и сарадника ПБФ](#)
- Прилог 7.1. [Правилник о избору наставника и сарадника УБ](#)
- Прилог 7.1. [Измене Правилника о избору наставника и сарадника УБ 1](#)
- Прилог 7.1. [Измене Правилника о избору наставника и сарадника УБ 2](#)
- Прилог 7.2. [Број запослених наставника у односу на укупни број студената](#)
- Прилог 7.3. [Програм развоја кадра и анализа потреба за наставним кадром](#)
- Прилог 7.3. [Програм развоја кадра и анализа потреба за наставним кадром](#)
- Прилог 7.3. [Програм развоја кадра и анализа потреба за наставним кадром](#)

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда

Православни богословски факултет Универзитета у Београду обезбеђује квалитет студената селекцијом студената при упису, на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави у складу са унапред утврђеним критеријумима полагања испита, сталним анализама резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Факултет обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама. Студентска служба Факултета имају посебна задужења у вези са анимирањем и информисањем потенцијалних студената. Све релевантне информације везане за студирање су доступне студентима и у писаној форми (брошуре Факултета у Прилогу 8.0) и у електронској форми на интернет страници Факултета. Такође, у циљу информисања будућих студената на интернет страници Факултета је постављен и кратак филм о студирању на факултету, ако и кратке изјаве наставника, сарадника и студената о факултетском раду и животу.

При селекцији студената за упис, Факултет у складу са законом вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту, а садржај пријемних испита је исти за сваки студијски програм основних студија јер задовољава проверу знања за упис на оба програма, док се за упис на мастер и докторске студије вреднују постигнуте резултати на претходном нивоу студија и посебно за докторске студије научно – истраживачки рад. Такође за други и трећи степен студија за кандидате са других факултета, односно области науке, предвиђено је полагање диференцијалних испита у циљу стицања потребног предзнања за студирање на поменутиим студијама. У Табели 8.1 дат је Преглед броја студената на студијском програмима по годинама студија у школској 2011/2012. години.

Сви елементи процеса пријема студената регулисани су следећим документима: Статутом Универзитета у Београду, Статутом Православног богословског факултета, Правилником о студијама првог и другог степена на Православном богословском факултету, Правилник о студијама трећег који је дат у Прилог 8.1 овог извештаја.

На Факултету је загарантована потпуна једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест (Факултет јесте оријентисан преваходно на студије православне теологије (уз обезбеђивање релевантних знања из историје и савременог стања других верских оријентација, пре свега традиционалних цркава и верских заједница), али на њему могу студирати и припадници других конфесија на начин прописан Статутом) политичко или друго опредељење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање). Обезбеђена је и могућност студирања за студенте са посебним потребама.

Студенти Факултета су унапред упознати са обавезом похађања и активног учешћа у настави. Наведена обавеза је посебно наглашена и у силабусу сваког наставног предмета као "предиспитна обавеза", нарочито за вежбе које садрже обавезан практичан рад.

Оцењивање студената на Факултету се врши према унапред објављеним критеријумима и правилима. Силабус сваког наставног предмета садржи прецизно утврђене критеријуме и правила и доступан је студентима пре почетка наставе. За наведени процес установљени су обавезујући делови Статута Факултета и Правилници о студирању.

Систематично се, анализирају, оцењују и унапређују методе и критеријуми оцењивања студената по предметима. Методе оцењивања су прилагођене наставном предмету, а у поступак оцењивања уграђена је и оцена способности студената да примене стечена знања и вештине. Услови реализације и организација студијских програма, као и објективност, етичност и коректност наставника током оцењивања студената је, између осталог, предмет оцене студената у анкетном процесу. У Прилогу 8.3 су приказани резултати анкета студената о процени услова и организације студијских програма, а у Прилогу 8.4 резултати анкета студената о процени објективности оцењивања.

Анализа успешности студирања врши се на седницама Наставно-научног већа и Већа група, а у ситуацијама неадекватне пролазности обављају се разговори са наставницима у циљу установљивања узрока и изналажења корективних решења.

Факултет је студентима омогућио одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању у складу са законом, првенствено обезбеђењем услова за рад Студентског парламента (Детаљно описано у Стандарду 13), али и различитим другим облицима (обезбеђење простора и опреме и финансијским подстицајима). Посебно се, у овом смислу, истиче помоћ Факултета организовању ваннаставних активности студената (издавање студентског часописа, подстицање развоја научног и стручног стваралаштва, хуманитарних, спортских, културних активности, у вези са чим је Факултет међу првима на Универзитету усвојио Правилник о вредновању ваннаставних активности студената).

б) SWOT анализа квалитета студената

S - (STRENGHT) ПРЕДНОСТИ:

- Потпуно и детаљно дефинисане процедуре и критеријуми пријема студената, процедуре и информације о студијама и процедуре и критеријуми оцењивања на сваком наставном предмету и години студија;++++
- Потпуно и детаљно дефинисане процедуре и критеријуми пријема студената, процедуре и информације о студијама и процедуре и критеријуми оцењивања на сваком наставном предмету и години студија;+++
- Обезбеђена једнакост и равноправност студената при пријему и у току студија, по свим основама, укључујући и студенте са посебним потребама и одговарајућу инфраструктуру за те студенте;+++
- Заступљеност рада на планирању и развоју каријере студената, у оквиру основних и мастер студија - великом могућношћу избора изборних предмета, заступљеношћу практичног и истраживачког рада на наставним предметима у оквиру предиспитних обавеза типа домаћих задатака, семинарских радова и пројеката који су оријентисани на студије случајева из реалних процеса рада у пастирском и катихетском деловању, обавезама у виду студентске праксе на свим нивоима студија, а на докторским студијама учешћем у научноистраживачким пројектима које реализује Факултет и издавачкој делатности и стручним пројектима Института за теолошка истраживања и Педагошко-катихетског института+++

- Уведене методе, поступци, критеријуми и пракса оцењивања, од стране студената, студијских програма, наставних предмета и исхода учења, на свакој години студија и поступци реализације корективних мера;+++
- Уведени поступци анализе пролазности студената по студијским програмима и годинама студија;+++
- Суштински обезбеђена слобода студентског организовања и формално обезбеђено учешће студената у одлучивању;+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Још увек недовољна усклађеност метода оцењивања са исходима студијских програма, на свим наставним предметима;+++
- Незаступљеност детаљне анализе пролазности студената по предметима, програмима и годинама студија и примене корективних мера (упркос поседовања објективних података за ту анализу), од стране руководиоца студијских програма, шефова група и катедри, и управе Факултета;+++
- Методе, поступци, критеријуми и пракса оцењивања студијских програма, наставних предмета и исхода учења на свакој години студија од стране студената су формално уведени, а преовлађује оцена од стране оних студената који долазе само на час када је заказано и јавно објављено то оцењивање;+++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Уређеност критеријума, прописа, стандарда и поступака за рад у високообразовној делатности у Србији;+++
- Отварање европског и светског образовног простора за размену студената и повишена могућност стицања потребних компетенција и подизања квалитета студената;++
- Велика заинтересованост, посебно најбољих студената, за сопствени утицај на квалитет исхода учења на Факултету.++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

- Недовољан улазни квалитет потенцијалних студената изазван стањем у просветном систему Републике Србије и малом вероватноћом запошљавања;++
- Исихитрене и принудно, услед притисака, донете одлуке државних органа (надлежног министарства) које умањују ефекте донетих прописа и стандарда о високом образовању и напоре високошколских установа да их поштују, првенствено занемаривањем интереса најбољих студената;++
- Нелојална конкуренција у систему високог образовања у Србији, изазвана одлукама државних органа; и праксом оснивања студијских програма без консултовања са матичним факултетима++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета студената

SWOT анализа квалитета студената на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- Стално подизати ниво улаза, односно привлачења најбољих кандидата из средњих школа, посебно из средњих богословских школа у Србији и региону, у Србији за упис на студијске програме Факултета, промоцијом сопствених студијских програма и њихових исхода учења, могућностима стицања знања, вештина, истраживачког потенцијала и компетенција за запошљавање, могућностима интернационализације у облику размене студената - задужени:

наставници и сарадници, руководиоци студијских програма, шефови катедри, рок: стална активност,

- Потпуно ускладити методе оцењивања са исходима студијских програма, на свим наставним предметима - задужени: наставници, руководиоци студијских програма, шефови катедри, рок: – стална активност

- Организовати анализу пролазности студената по предметима, програмима и годинама студија и применити корективне мере - задужени: руководиоци студијских програма, шефови катедри и управа Факултета, рок: 30. септембар 2013.

- Методе, поступке, критеријуме и праксу оцењивања студијских програма, наставних предмета и исхода учења на свакој години студија од стране студената прилагодити времену оцењивања (на крају, а не у средини семестра) - задужени: продекан за наставу и Студентска служба, рок: од следеће школске године, стално,

Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. [Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија](#)

Прилог 8.1. [Правилник о процедури пријема студената](#)

Прилог 8.2. [Правилник о оцењивању, други део, трећи део, четврти део](#)

Прилог 8.3. Анкете студената о процени услова и организације студијских програма

[Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета](#)

[Вредновање квалитета и услова студирања](#)

Прилог 8.4. Анкете студената о процени објективности оцењивања

[Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета](#)

[Вредновање квалитета и услова студирања](#)

Прилог 8.5. [Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања](#)

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЦБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Православни богословски факултет Универзитета у Београду је Статутом увео одредницу везану за своју издавачку делатност где је дефинисана и делатност издавања уџбеника, а процес обезбеђења ресурса ове врсте је подржан Правилником о уџбеницима и другој наставној литератури, чијом применом се студентима обезбеђују уџбеници и друга литература неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време.

Настава из сваког наставног предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима, а у силабусу тих предмета који је студентима унапред познат и објављен на интернет страници Факултета, садржан је попис литературе којом је обухваћен целокупан садржај сваког наставног предмета. На Православном богословском факултету студентима је на располагању библиотека опремљена потребним бројем библиотечких јединица и опремом за рад. У саставу библиотеке је и читаоница са преко 40 места за студенте. У Табели 9.1 су приказани број и врста библиотечких јединица на Православном богословском факултету, а у Табели 9.2 је дат преглед уџбеника и монографија чији су аутори запослени наставници и сарадници Факултета.

Ради обезбеђења квалитета уџбеника, литературе и библиотечких ресурса Православни богословски факултет је, поред Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности, донео и Правилник о раду Библиотеке Православног богословског факултета, Универзитета у Београду, који се дају у Прилогу 9.1 овог извештаја. У складу са напред наведеним актима и документима Факултет систематично анализира и оцењује квалитет уџбеника и других учила у погледу квалитета садржаја, структуре, стила и обима (усклађености са бројем ЕСПБ бодова). У зависности од резултата анализе врши се замена путем обнављања издања или замене другим уџбеником, према "Плану издавачке делатности" који се на Факултету доноси за сваку годину.

Фонд библиотеке се састоји од уџбеничке, научне и стручне литературе. Постоји довољан број уџбеника, приручника, енциклопедија, зборника радова и речника потребних за рад. Књижни фонд чини преко 150.000 књига од којих је велики број уџбеника и јединица из општег фонда. Око 25.000 наслова су на страним језицима. На располагању су преко 2.000 наслова серијских публикација. У библиотеци се чува око 2.000 дипломских, мастер и специјалистичких радова, магистарских теза и докторских дисертација. Читаоница и просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружили одговарајуће услове за рад.

За потребе корисника библиотека има развијену међубиблиотечку позајмицу са другим библиотекама у земљи, а преко Универзитетске библиотеке Светозар Марковић и са библиотекама у иностранству.

Постоји интранет мрежа библиотеке, која је истовремено део академске рачунарске мреже

Универзитета у Београду (АМРЕС) те путем ње има приступ глобалној рачунарској мрежи - интернету. Број запослених у библиотеци и пратећим службама као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуге.

Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

Студенти су систематски упознати са начином рада у библиотеци и Рачунарском центру и коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду је обезбеђен 24 часа дневно.

Студентима је обезбеђено преко 20 рачунара у рачунарским учионицама и бесплатан приступ интернету.

Православни богословски факултет посебну пажњу посвећује обезбеђивању потребних информатичких ресурса за потребе наставног и научноистраживачког процеса. Разноврсност и сложеност области у којима Факултет реализује те процесе се директно одражава на разноврсност потреба у информатичким ресурсима, у погледу опреме, а нарочито у погледу одговарајућих савремених програмских алата неопходних за достизање потребног нивоа квалитета. У том смислу су информатички ресурси којима Православни богословски факултет располаже знатни, али је сталан проблем обезбеђење одговарајућих, лиценцираних софтверских алата.

б) SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

S - (Strenght): Предности

- Постојање општег акта о уџбеницима и издавачкој делатности и поступање по њиховим одредбама и одговарајућим процедурама;
- Релативно добра покривеност наставних предмета уџбеницима и осталим училима;
- Висока разноврсност структуре и значајан обим библиотечког фонда;
- Поседовање довољно броја информатичких ресурса - рачунара и друге припадајуће опреме, интернета/интранета, веза библиотеке Факултета на библиотеке у земљи и иностранству и њен приступ референтним базама података часописа, уџбеника и других литературних извора;
- Усклађеност броја и структуре запослених у библиотеци и другим релевантним службама са националним и европским стандардима за пружање ових услуга студентима, наставницима и сарадницима;
- Успостављени одговарајући просторни услови за рад у библиотеци, рачунарском центру и другим просторима, са радним временом које је у потпуности прилагођено студентима, наставницима и сарадницима као и свим корисницима библиотеке Православног богословског факултета.

W – (Weakness): Слабости

- Још увек недовољна покривеност наставних предмета сопственим уџбеницима и осталим училима;

- Неравномерност структуре библиотечког фонда - већина наслова је из основних богословских дисциплина са недовољном заступљеношћу научних области новијих студијских програма;
- Недовољни информатички ресурси у погледу броја и структуре лиценцираних софтверских алата.

O – (Opportunities): Могућности

- Доступност референтних база података часописа, уџбеника и других литературних извора путем библиотеке Факултета, Универзитета и академске мреже;

T – (Threats): Опасности

- Недовољан ниво улагања државе у образовну и научноистраживачку делатност, што се посебно рефлектује на могућност обезбеђења уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на Православном богословском факултету Универзитета у Београду је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- У поступку планирања пословања Факултета у укупном буџету повећати учешће средства за обезбеђење потребне литературе, првенствено за подстицање сопствене издавачке делатности и системски засновану набавку - задужени: управа Факултета, рок: у време састављања финансијског плана за 2014. и следеће године,
- Приступити набавци одговарајућег, лиценцираног системског и апликативног софтвера - задужени: управа Факултета, управник библиотеке и Служба за информационо документационе послове, рок: 31. јун 2014. године;

д) Показатељи и прилози за стандард 9

- Табела 9.1. [Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)
- Табела 9.2. [Попис информатичких ресурса](#)
- Прилог 9.1 [Општи акт о уџбеницима, додатак.](#)
- Прилог 9.2. [Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи \(са редним бројевима\)](#)
- Прилог 9.3. [Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

СТАНДАРД 10:

КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

На Православном богословском факултету су, путем Статута, Акта о организацији и систематизацији радних места и организационом шемом, прецизно утврђене надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку. Тиме се, као и сталним надзором и провером њиховог рада од стране Савета Факултета и других надлежних органа обезбеђује квалитет управљања Факултетом у целини.

Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом су утврђени Статутом, Актом о организацији и систематизацији радних места и организационом шемом, у свему у складу са законом.

Наведеним документима дефинисани су: структура, организационе јединице, њихов делокруг рада, као и њихова координација.

Из организационе шеме Факултета се види:

- да је највиши орган управљања Савет факултета,
- да је извршно управљање у надлежности декана, продекана и деканског колегијума,
- да административним процесима руководи секретар факултета,
- да су стручни органи Факултета Наставно-научно веће, Изборно веће, већа група
- да су наставни и научни процеси организовани у шест група (и Катедра за филологију) којима управљају шефови група и шефови припадајућих катедри,
- да су структуре ненаставне подршке организоване у пет стручних служби и библиотеци,
- да посебну целину чине две интерне организационе јединице: Институт за теолошка истраживања и Педагошко-катихетски институт, као специфична подршка научноистраживачким и наставним и процесима.

Факултет систематски надзире и оцењује сопствену организацију и квалитет управљачких процеса, као и рад управљачке структуре и ненаставне подршке и предузима мере за њихово унапређење.

Активности надзора и оцењивања се реализују путем Савета Факултета који, поред доношења одлука из своје надлежности, годишње анализира извештаје о раду и квалитету рада и одлука извршних управљачких структура Факултета, група, стручних служби, библиотеке и института.

Организација, делатност и пословање Православног богословског факултета у Београду, процедуре избора, овлашћења и начин одлучивања факултетских органа и тела, као и друга питања значајна за делатност и пословање Факултета, регулисана су Статутом факултета (у даљем тексту Статут).

Важећи Статут је донео Савет Православног богословског факултета у Београду, дана 11.10.2006. године, на предлог Наставно-научног већа Факултета, у складу са Законом о високом образовању ("Службени гласник РС" број 76/05) и Статутом Универзитета у Београду.

После усвојених више измена и допуна Статута утврђен је пречишћен текст Статута (бр. 02-1032/3 од 27.12.2012. год.), који обухвата основни текст и све важеће измене и допуне.

Статутом је прописано да је орган управљања Савет факултета.

Члан 23. Статута утврђује састав Савета као органа управљања:

Савет је орган управљања Факултета.

Савет има 23 члана, од којих су 15 представници Факултета које именује Веће, 4 чланови које именује Влада и 4 чланови које бира Заједница студената Факултета.

Оснивач именује чланове Савета Факултета из реда истакнутих личности из научне, односно стручне области у којој је Факултет, као и из просвете, културе, уметности или привреде, који нису запослени, нити на други начин радно ангажовани на Факултету.

Мандат чланова Савета траје три године.

Изузетно, мандат чланова Савета – представника студената траје једну годину

Члан 24. Статута дефинише поступак за избор и разрешење чланова Савета факултета:

Кандидате за чланове Савета предлаже Веће.

Веће бира чланове Савета тајним гласањем, већином гласова укупног броја чланова Већа (наставника и сарадника).

Студентски парламент бира чланове Савета из реда студената који су по први пут уписали годину у школској години у којој се избор врши.

Студентски парламент ближе уређује поступак кандидовања и начин спровођења тајног гласања.

Члана Савета може разрешити орган који га је изабрао, по властитој иницијативи или на предлог Већа, већином гласова укупног броја чланова.

Чланом 25. Статута утврђен је начин руковођења Саветом. Савет има председника и заменика председника. Председник руководи радом Савета.

Председник Савета бира се из реда чланова – представника факултета. Председника и заменика председника Савет бира тајним гласањем, већином гласова укупног броја чланова.

Надлежности и начин рада Савета дефинише члан 26. Статута који гласи:

Савет:

- 1) доноси Статут на предлог Већа;
- 2) бира и разрешава декана и продекане;
- 3) доноси финансијски план Факултета, на предлог Већа;
- 4) усваја извештај о пословању и годишњи обрачун Факултета, на предлог Већа;
- 5) усваја план коришћења средстава за инвестиције на предлог Већа;
- 6) даје сагласност на одлуке о управљању имовином Факултета;
- 7) даје сагласност на расподелу финансијских средстава;
- 8) доноси одлуку о висини школарине на предлог Већа;
- 9) подноси Влади извештај о пословању најмање једанпут годишње;
- 10) утврђује предлог статусних промена, промена назива и седишта Факултета;
- 11) утврђује Стратегију за обезбеђење квалитета на Факултету;
- 12) доноси општи акт о дисциплинској одговорности студената;
- 13) бира председника и заменика председника Савета;
- 14) одлучује о приговорима поднетим у поступку утврђивања предлога за избор у звање наставника и избор сарадника;
- 15) именује органе управљања, односно представнике у органима управљања организација чији је оснивач Факултет и обавља друге послове у вези са оснивачким правима, у складу са законом и овим Статутом;
- 16) разматра питања студентског стандарда и даје предлоге надлежним органима за унапређивање стања у тој области;
- 17) обавља и друге послове у складу са законом и овим статутом.

О питањима из става 1. овог члана Савет одлучује већином гласова укупног броја чланова.

Изузетно, одлуку о утврђивању предлога о свим врстама статусних промена Савет доноси дво-трећинском већином гласова укупног броја чланова. О утврђеном предлогу из става 1. тачка 10) овог члана, одлуку доноси Влада, по прибављеном мишљењу Савета Универзитета и Националног савета за високо образовање.

Предлоге из ст. 1. и 3. овог члана утврђује Веће.

По Статуту, орган пословаћења је декан, као први човек Факултета и његов руководиоца. Права и обавезе декана утврђена су чланом 16. Статута.

Декан:

- 1) заступа и представља Факултет;
 - 2) организује и усклађује рад и руководи радом и пословањем Факултета;
 - 3) брине се о поштовању и спровођењу црквеног поретка и о спровођењу црквених надлежности предвиђених овим Статутом
 - 4) доноси опште акте у складу с овим Статутом;
 - 5) предлаже Савету мере за унапређење рада Факултета;
 - 6) спроводи одлуке Савета;
 - 7) предлаже пословну политику и мере за њено спровођење;
 - 8) наредбодавац је за извршење финансијског плана;
 - 9) предлаже Савету годишњи програм рада и финансијски план и подноси најмање једном годишње извештај о пословању и годишњи обрачун Факултета;
 - 10) закључује уговоре у име Факултета;
 - 11) учествује у раду Савета без права гласа;
 - 12) потписује дипломе и потписује, односно овлашћује продекана да потписује додатак дипломи;
 - 13) организује и контролише наставни, научни и истраживачки рад на Факултету;
 - 14) одређује појединачно радно ангажовање наставника и сарадника у научно- истраживачким пројектима, одговара за остварење научне и образовне делатности;
 - 15) предлаже Савету оснивање легата и фондова;
 - 16) врши наредбодавна права у погледу располагања финансијским средствима у оквиру утврђеног финансијског плана;
 - 17) доноси решења из области радног односа;
 - 18) одлучује о пословима из стамбене области;
 - 19) предлаже комисију за упис и комисију за спровођење квалификационог и диференцијалног испита;
 - 20) одлучује о заснивању радног односа у складу са Законом;
 - 21) именује Издавачки савет Факултета и главне и одговорне уреднике појединих библиотека, као и главног и одговорног уредника часописа „Богословље“, а на његов предлог и чланове редакције;
 - 22) обавља и друге послове утврђене законом, Статутом и другим општим актима Факултета.
- Декан је самосталан у обављању послова из свог делокруга, а за свој рад је одговоран Савету.
Декан најмање једном годишње подноси извештај Савету.
Декан може за одређене правне радње пуномоћјем овластити друга лица на Факултету.

По члану 17. Статута Декан може, ради разматрања питања из своје надлежности регулисаних чланом 16. овог Статута и заузимања ставова о њима, образовати декански колегијум.

Чланови деканског колегијума су: декан, продекани из реда наставног особља и секретар Факултета.

Статутом су у члану 18. дефинисани начин избора и разрешења декана, трајање мандата и сл.

Декан се бира без конкурса из реда редовних професора који су у радном односу са пуним радним временом на Факултету, на период од три школске године, са могућношћу једног поновног избора.

Кандидата за декана предлаже Веће тајним гласањем.

Савет може тајним гласањем да бира декана предложеног од стране Наставно - научног већа.

За декана је изабран кандидат који је добио већину гласова укупног броја чланова Савета.

Ако декан не добије потребну већину, Савет на истој седници именује вршиоца дужности декана.

Новоизабрани Декан ступа на дужност 1. октобра године у којој је изабран.

Статут у члану 19. утврђује на који начин декану може престати мандат пре истека времена на које је изабран:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако престане да испуњава услове предвиђене за избор;
- 3) ако се стекне нека од околности из члана 54. став 3. Закона о високом образовању;
- 4) разрешењем.

У члану 20. Статута дефинисани су услови под којима декан може бити разрешен дужности, као и начин на који се поступак спроводи.

Статутом факултета утврђене су организационе јединице у оквиру Факултета у оквиру којих се остварује делатност Факултета.

Према члану 10. Статута научно - наставно јединице на Факултету су групе и катедре.

Катедра је основна научно-наставна јединица у којој се обавља научно-истраживачки рад и организује настава из сродних научних и наставних предмета.

Сродне катедре сачињавају групу.

На Факултету постоје следеће групе у оквиру којих су организоване катедре:

1. Група за библијско богословље са катедрама за:
 - Свето писмо Старог завета
 - Свето писмо Новог завета
2. Група за систематско богословље са катедрама за:
 - Догматику
 - Етику
3. Група за философију са катедрама за
 - Философију
 - Теолошку епистемологију
4. Група за историју са катедрама за
 - Општу историју Цркве
 - Историју српске Цркве
5. Група за патрологију са катедром за патрологију
6. Група за практичко богословље са катедрама за:
 - Литургику
 - Канонско право
 - Пастирско богословље
7. Катедра за филологију.

Православни богословски факултет у свом саставу има и особље које не учествује директно у настави – ненаставно особље (у радном односу је 40 радника), које је организовано у оквиру Секретаријата, као стручне службе и библиотека.

Стално запослено ненаставно особље има потребне квалификације и довољан број радника који је потребан као подршка за квалитетно држање наставе и одвијање научноистраживачког рада.

Чланом 104. Статута утврђене су стручне службе Факултета.

Стручне службе (секретаријат) Факултета и библиотека обављају послове за потребе Факултета.

Стручне службе су:

- служба за студенска питања
- служба за опште и правне послове
- служба за финансијско и материјално пословање
- служба за техничке послове
- служба за информационо-документационе послове

Стручним службама руководе управници служби које поставља Декан.

Радам стручних служби Факултета руководи Секретар Факултета

Статут чланом 102. прописује да стручне, административне и техничке послове, укључујући правне, рачуноводствено-финансијске, студијско-аналитичке, информатичке, библиотечке и друге на факултету обављају запослени који испуњавају услове утврђене општим актом о систематизацији, као и да се пријем у радни однос ових лица може се спровести под условом да је радно место предвиђено општим актом о систематизацији и ако су средства за његово финансирање обезбеђена.

Општи акт о систематизацији који се примењује на Православном богословском факултету у Београду зове се Правилник о систематизацији послова и радних места. Овај општи акт детаљно описује организацију и систематизацију послова.

Овај акт детаљно прописује сва задужења, описује посао и одговорности запослених на факултету, потребну стручну спрему и број извршилаца, у зависности од радног места. Комплетан правилник дат је у прилогу.

Детаљан шематски приказ организационе структуре која је дефинисана општим актима факултета дат је у прилогу.

Органи управљања и пословођења прате, евидентирају, разматрају и одговарају или предузимају одговарајуће мере у складу са предлозима и примедбама или притужбама на квалитет рада запослених.

Поред тога, Православни богословски факултет у Београду систематски прати и оцењује квалитет управљачког и ненаставног особља помоћу анкета. Факултет анкетира студенте о раду служби факултета и управе факултета. Резултати анкете се разматрају кроз извештаје.

Детаљни резултати анкете о оцени квалитета рада служби факултета од стране студената дати су у прилогу. Овим путем добијене су позитивне повратне информације о раду на основу којих се може проценити да је начин рада добар и да треба тако наставити, и добијене су негативне повратне информације на основу којих се рад може побољшати.

б) SWOT анализа

S - (Strenght): Предности

- Надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа су прецизно дефинисане +++
- Организациона структура је прецизно дефинисана +++

- Информације о раду стручних служби и органа управљања су јавно доступне ++

O – (Opportunities): Могућности

- Прављење програма за стално усавршавање и образовање ненаставног особља ++
- Увођење нових метода за систематско оцењивање квалитета рада стручних служби и квалитета управљања +++

W – (Weakness): Слабости

- Систематско праћење квалитета обухвата мали број метода +++
- Недовољно прецизно дефинисани услови за напредовање ненаставног особља ++

T – (Threats): Опасности

- Може се десити да дефинисана организација не покрива најбоље стварне потребе +
- Недовољно интересовање за примену закључака донетих у процесу праћења квалитета ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- Потребно је увести више систематских метода за мерење и проверу квалитета управљања факултетом, и квалитета рада стручних служби факултета. Потребно је чешће анкетирати и запослене.
- Потребно је вршити систематску проверу ефикасности организационе структуре која је дефинисана општим актима факултета, и по потреби прилагођавати.

д) Показатељи и прилози за стандард 10

- Табела 10.1. [Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)
- Прилог 10.1. [Статут високошколске јединице \(пречишћен текст\)](#)
- Прилог 10.2.1. [Шематска организациона структура високошколске установе](#)
- Прилог 10.2.2. [Правилник о систематизацији послова и радних места](#)
- Прилог 10.2.3. [Измене и допуне Правилника о систематизацији послова и радних места](#)
- Прилог 10.3. [Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби и предлози за побољшање](#)

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

Православни богословски факултет смештен је у Београду, на општини Палилула, у улици Мије Ковачевића 11б. Зграда Факултета саграђена је 1995. године, а редовно извођење наставе обавља се од 1996. године. Факултет поседује још једну зграду на територији Београда, у улици Мије Ковачевића бр. 11, коју још увек користи средња Богословска школа. Поступак за њено пресељење на другу адресу и враћање зграде у посед Факултета, а у договору са Министарством Просвете и науке још увек је у току.

Факултет обезбеђује простор за извођење наставе, и то: објекте са најмање 4 м² бруто простора по студенту, односно 2 м² по студенту за извођење наставе по сменама, амфитеатре, учионице, просторије за извођење наставних вежби, као и библиотечки простор и читаоницу у складу са потребама образовног процеса у пољу теолошких наука, одговарајући радни простор за наставнике и сараднике, место у амфитеатрима, учионицама, вежбаоницама за сваког студента. Све просторије на факултету повезане су у рачунарску мрежу са приступом свим сервисима Академске мреже Србије. Сви наставнички кабинети, канцеларије и просторије студентских организација поседују рачунаре и неопходну рачунарску опрему са приступом интернету који обезбеђује АМРЕС. Такође већи део зграде Факултета покривен је *eduroam* системом који омогућава бежични интернет намењен студентима, наставном и ненаставном особљу запосленом на Факултету, и осталим академским институцијама.

За часове предаха наставном особљу на располагању је професорски клуб.

Факултет има простор за административне послове и то седам канцеларија за потребе студентске службе и секретаријата. Простор који Факултет обезбеђује за потребе наставе и за потребе управе задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Простор се налази у објектима који имају потребне грађевинске и употребне дозволе.

Факултет обезбеђује потребну техничку опрему за савремено извођење наставе у складу са потребама студијских програма, обезбеђује опрему и извођење наставе у складу са здравственим и сигурносним стандардима.

Факултет обезбеђује простор за рад студентског парламента.

У приземљу Факултета, налази се реновирана књижара-скриптарница, у којој се могу поред осталог, купити уџбеници за праћење наставе.

б) SWOT анализа стандарда 11

S - (Strenght): Предности

- Факултет и поред мање квадратуре обезбеђује одговарајући простор за несметано извођење наставе и колоквијума на свим нивоима студија ++
- Добро опремљени амфитеатри и учионице, прилагођени савременој настави ++
- Снажна локална мрежа инсталирана у свим просторијама +++
- Брза веза са Интернетом, бежична WiFi мрежа и сервис *eduroam* (*education roaming*) за бесплатан приступ Интернету, који наставници и студенти Факултета могу користити на многим образовним и научно-истраживачким институцијама у свету +++

W – (Weakness): Слабости

- Пожељна је већа читаоница +
- Расположиви простор за извођење наставе одговара траженим Критеријумима, али факултету је потребно много више простора ++
- Колоквијуми и испити се држе суботом +
- Велико оптерећење учионица представља проблеме у прављењу распореда часова, па захтева одржавање целодневне наставе, у две смене, од 8 до 20 часова +
- Један број запослених, нарочито асистената и професора, користи неклиматизоване просторије ++
- Потребно је побољшање климатизације у амфитеатрима, слушаоницама и учионицама ++

O – (Opportunities): Могућности

- Област студирања на даљину представља значајан потенцијал за ширење без велике потребе за додатним простором +++
- Нове генерације сарадника и наставника, регрутованих из реда најбољих студената, представљају ризницу идеја за модернизацију и ширење студијских програма, уз превазилажење разних проблема изазваних недостатком средстава +++

T – (Threats): Опасности

- Ограниченост расположивог простора отежава ширење факултета, пријем нових наставника и сарадника +
- Недостатак простора може се одразити лоше по студенте због проблема у прављењу оптималног распореда извођења наставе ++
- Трошкови одржавања зграде све су већи, што Факултет тешко покрива из својих средстава ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Враћање зграде у улици Мије Ковачевића 11, коју користи средња Богословска школа, у посед Факултета
- Санација светлоносног крова - стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Уградња инсталације за аутоматску дојаву и гашење пожара у депоу књига, библиотеке Факултета - стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Набавка и уградња 13 клима за семинаре, кабинете и канцеларије - стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Опремање наставног простора-капеле Св. Јована Богослова – стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Постављање видео надзора – стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Опремање намештајем књижаре и Студентске службе– стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Набавка рачунара и рачунарске опреме – стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Тражење алтернативних начина финансирања, јер финансијских средстава у времену светске економске кризе и непредвидивост трајања кризе, уз мала улагања државе у образовање и науку, утиче на то да још увек нису испуњена сва очекивања и жеље

наставника и истраживача Факултета за набавком потребне опреме за наставне и научно-истраживачке активности.

Табела 11.1 - Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионе, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе)

Укупан број студената: 1838

Укупна бруто површина у установи		Број	Број места	Укупна површина (м ²)	
Ред бр	Просторија				
1	Амфитеатар	2	625	465,06	
2	Слушаоница, учионица	12	397	607,62	
3	Вежбаоница	2	168	189,19	
4	Компјутерске лабораторије	1	30	54,55	
5	Радионице	1	1	10,50	
6	Библиотека	1	2	24,50	
7	Читаоница	1	40	100,32	
8	Сала	1	16	38,90	
		21	1279	1.490,64	
9	Канцеларија	24	29	382,71	
10	Студентска служба	2	5	71,28	
11	Секретаријат	1	1	24,82	
12	Студентски парламент	1	5	12,00	
13	Бифе	1	1	10,02	
14	Тоалет	4	0	55,98	
15	Остало	16	37	5.214,57	
16	Остало стара зграда	1	0	8.242,30	
		50	78	13.989,26	
УКУПНО		71	1357	15.479,90	8,422 m ² по студенту

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 12

Православни богословски факултет у Београду има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научноистраживачких пројеката и професионалних активности што осигурава финансијску стабилност у дугом року.

Финансирање Факултета дефинисано је следећим прописима:

1. Закон о високом образовању,
2. Уредба о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета, и
3. Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама.

Извори финансирања Православног богословског факултета у Београду су:

1. средства која обезбеђује Република Србија као оснивач,
2. школарине,
3. средства за финансирање научноистраживачког и стручног рада,
4. пројекти и уговори у вези са реализацијом наставно-научног процеса,
5. накнаде за комерцијалне и друге услуге,
6. донације, поклони и завештања и
7. други извори у складу са законом.

Факултет је усвојио финансијски план којим је планирао распоред и намену финансијских средстава. Финансијским планом обезбеђена је финансијска стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.

Средстава која обезбеђује оснивач, односно Република Србија, Факултет стиче дугорочно за спровођење одобрених, односно акредитованих студијских програма. Средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују се на основу програма рада Факултета, а на основу Уредбе о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета за делатности које се финансирају из буџета Републике. У случају када би оснивач у потпуности и редовно испуњавао преузете обавезе, ова средства би била довољна за обезбеђење несметаног извођења наставе најмање за период законом прописаног трајања студијских програма који се остварују на Факултету, а за финансирани број буџетских студената.

Сопствени приходи Факултета омогућавају обављање научно-истраживачког и развојног рада на Факултету, одржавање постојећег нивоа али и повећање квалитета наставе током године, ако оснивач не обезбеди предвиђена средства. С обзиром да Факултет има дугу традицију и континуитет у прибављању сопствених средстава, може се рећи да и ова средства имају континуални карактер.

Савет Факултета самостално планира распоређивање финансијских средстава, чиме обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у извршењу своје друштвене функције. Извори финансирања Факултета су јавни, а информације о њима и висини средстава доступна су кроз извештаје о пословању које усваја Савет Факултета.

Факултет је обезбедио јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о попису имовине и обавеза, план јавних набавки и годишњи финансијски извештај који усваја Савет Факултета.

SWOT анализа стандарда 12

S - (Strength): Предности

- Традиција и углед Факултета у непосредном окружењу, као и разноврсност квалитетних студијских програма привлаче младе људе (студенте) +++
- Дугорочна финансијска сигурност Факултета као буџетске установе +++
- Постојање научних пројеката које финансира Министарство просвете и науке за руководиоце има запослене наставнике са пуним радним временом на Факултету +++
- Факултет има могућност да у законским оквирима самостално финансијски одлучује, доноси финансијске планове и располаже приходима +++

W – (Weakness): Слабости

- Средства опредељена у буџету Републике Србије за финансирање наставно-научних процеса не прате реформу високог образовања и често су недовољна +++
- Смањивање броја студената прети и због смањеног наталитета у Србији и континуираног исељавања младе популације ++
- Низак проценат издвајања за просвету и науку представља проблем за државне високошколске установе дуги низ година ++
- Низак проценат учешћа осталих сопствених прихода (мимо школарина) представља значајан проблем у финансирању +++

O – (Opportunities): Могућности

- Даљи развој и унапређење научно-истраживачка активност на Факултету ++
- Увођење заједничких студијских програма са високошколским установама из земље и иностранства ++
- Већи број страних самофинансирајућих студената +++

T – (Threats): Опасности

- Могућност смањења броја уписаних самофинансирајућих студената због опште неповољне финансијске ситуације +++
- Могућност смањивања финансијске аутономије високошколских установа ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Континуираним радом и напорима свих наставника и сарадника одржати и унапређивати квалитет студијских програма и углед Факултета.
- Стимулисати наставнике за учешће на домаћим и међународним пројектима.
- Повећати удео сопствених средстава које факултет самостално остварује пружањем комерцијалних услуга (издавачка и књижевна делатност и евентуално организација курсева, додатних обука и сличних активности).
- Наставити са улагањем сопствених прихода у опремање наставно-научних простора и одржавања зграде.
- Унапређивати кадровску и техничку логистику за налажење, конкурисање и администрирање међународних пројеката, као и развој издавачке и књижевне делатности.

д) Показатељи и прилози за стандард 12

- Прилог 12.1. [Финансијски план](#)
- Прилог 12.2. [Финансијски извештај за претходну календарску годину](#)
- Прилог 12.2. [Извештај о попису основних средстава](#)

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда

Православни богословски факултет Универзитета у Београду обезбеђује одговарајућу улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у органима факултета као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

Студентски парламент Факултета је конституисан. На основу Статута Факултета и предлога Комисије за спровођење првих избора за Студентски парламент, извршена је равномерна расподела мандата у студентском парламенту Факултета, све у организацији и под надзором студентских организација.

О правима и интересима студената брине се и студент продекан. Студент продекан учествује у раду свих органа Факултета (Наставно-научног већа, Савета факултета) где заступа студентске ставове и интересе, износи и решава проблеме, доприноси побољшању наставног процеса и слично.

Представници студената су чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета и дају своје мишљење о стратегији обезбеђења квалитета, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет процеса рада Факултета, као и о резултатима самовредновања и оцењивању квалитета.

Студенти су активно укључени у процес самовредновања и провере квалитета на Факултету, заступљеношћу у свим релевантним органима факултета. (Прилог 13.1)

Суштинско учешће студената у самовредновању и провери квалитета на Факултету је организовао путем анкетирања студената којим се испитују ставови и мишљења студената из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Мишљење студената о квалитету процеса и ресурса Факултета обезбеђује се путем следећих анкета:

- Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета
- Вредновање квалитета и услова студирања

Студенти који заврше Факултет пре пријема диплома на промоцији учествују у следећим анкетама:

- Анкета за дипломиране студенте

Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника Универзитета у Београду, структура анкетних упитника и резултати анкета из 2010/11. школске године приказани су у Прилогу 13.2 овог извештаја.

Термини анкетирања су укључени у радни календар Факултета - с описаним приступом укључивања студената у самовредновање и проверу квалитета и укључивање добијених резултата у укупне оцене процеса и ресурса Факултета се добијају основа за побољшања.

Путем анкетирања, где оцењују студијски програм у целини, као и кроз активну заступљеност својих представника у органима Факултета, студенти су укључени у осмишљавање, реализацију, развој и евалуацију студијских програма у оквиру курикулума као и развој метода оцењивања.

б) SWOT анализа улоге студената у самовредновању и провери квалитета

S - (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

- Формално обезбеђено у одговарајућим телима за обезбеђење квалитета, а суштински заступљено учешће студената у процесу оцењивања квалитета наставног процеса и ресурса на Факултету;+++
- Учешће студената у самовредновању и оцењивању квалитета, путем заступљености и активног учешћа у тимовима за самовредновање и оцењивање квалитета;+++
- Устаљена, системски заснована, пракса студентског оцењивања квалитета Факултета у целини, студијских програма, наставног процеса, наставника и сарадника, структура ненаставне подршке, ресурса и услова рада.+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Постојање, у одређеној мери, формализма у приступу оцењивања од стране студената услед неусклађености времена реализације анкетног процеса са сврхом оцењивања (пример: наставници и сарадници се оцењују средином семестра - дакле у време када студенти још немају потпун увид у квалитет њиховог рада); недостатак већег учешћа у анкетирању, посебно на мастер и докторским студијама услед недостатка континуиране везе са факултетом студената тих профила који су углавном запослени.+++
- Незаступљеност оцењивања Факултета од стране студената након завршетка студија и запошљавања.+++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Најава усвајања јединствених правила, метода и поступака оцењивања од стране студената на свим чланицама Универзитета у Београду;+++
- Сазнање да се оцене од стране студената користе у критеријумима за избор у наставна звања, као посебан и важан мотивациони фактор за наставнике и сараднике.+++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

- Могућа погрешна употреба процеса студентског оцењивања, и од стране наставника и сарадника и од стране студената.+++

в) Предлог мера и активности за унапређење улоге студената у самовредновању и провери квалитета

SWOT анализа улоге студената у самовредновању и провери квалитета на Факултети је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- Улогу студената у самовредновању и провери квалитета унапредити у смислу усклађивања времена провере са очекиваном објективношћу оцена: продекан за наставу, рок: први следећи циклус анкета и стално,

- Успоставити систем оцењивања студијских програма од стране студената након завршетка студија и запошљавања - задужени: продекан за наставу, рок: први следећи циклус анкета и стално,
- Ускладити све врсте анкета - оцењивања од стране студената доношењем јединствених правила, метода и поступака оцењивања на свим чланицама Универзитета у Београду, уз инсистирање на прихватању добрих решења Факултета - задужени: продекан за наставу, представници Факултета у органима Универзитета у Београду, рок: условљен динамиком активности на Универзитету у Београду.

Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1 - [Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

Прилог 13.1. Анкете студената

[Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета](#)

[Вредновање квалитета и услова студирања](#)

[Анкета за дипломиране студенте](#)

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда

Континуално и систематско прикупљање потребних информација о обезбеђењу квалитета и периодично проверавање доследности у придржавању правила рада и понашања учесника у свим областима обезбеђења квалитета, односно у свим процесима је на Православном богословском факултету Универзитета у Београду дугогодишња пракса, али и системски заснован процес регулисан стандардима за акредитацију.

Факултет обезбеђује примену утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и реализацију задатака које у том процесу имају учесници у систему обезбеђења квалитета путем:

- обавеза и деловања руководства Факултета, катедри и стручних служби које су прецизно дефинисане општим актима Факултета и посебно разрађеним процедурама рада у одговарајућим областима и
- успостављених докумената за анализу података и унапређење процеса, те оцењивање перформанси процеса и преиспитивање њихове ефективности и ефективности факултета у целини.

Поред напред наведене подршке, деловања руководства и именованих комисија за обезбеђење квалитета, на Факултету су за потребе сталне бригае о квалитету обезбеђени и други услови и инфраструктура за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Посебну, инфраструктурну подршку систематском прикупљању и обради података потребних за оцену квалитета представља информациони систем Факултета који повезује све релевантне податке и информације везане за наставни, научноистраживачки и процесе подршке и обезбеђује њихову обраду и анализу за различите потребе.

Факултет редовно прибавља повратне информације од послодаваца (Епархија, педагошко-катихетских одбора) и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма.

Упоређивање Факултета са страним високошколским установама у погледу квалитета, у делу који се односи на упоредивост студијских програма и размену студената, је део праксе Факултета у последњих неколико година. У поступку прилагођавања студијских програма одредбама Закона о високом образовању и стандардима за акредитацију, један од основних критеријума је била упоредивост студијских програма са водећим европским, светским, али и сличним институцијама у земљама из најближег окружења. У том смислу се, у материјалу за акредитацију сваког студијског програма јасно наглашава и задовољење тог стандарда.

Факултет обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава примену начела утврђених стратегијом и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање постављених стандарда квалитета. У периодична самовредновања обавезно се укључују резултати анектирања студената, како је то приказано и у одговарајућим деловима овог извештаја. Самовредновање и оцењивање квалитета се, као поступак високог значаја и обавеза утврђена општим актима Факултета, врши се од прве акредитације у за то прописаним терминима.

Са резултатима самовредновања (Прилог 14.1) Факултет упознаје наставнике и сараднике, путем Научно-наставног већа који извештај о самовредновању и оцењивању квалитета и усваја, студенте, преко студентских организација, Комисију за акредитацију и проверу квалитета подношењем извештаја у поступку акредитације.

б) SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

S - (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

- Успостављен континуитет у реализацији процеса обезбеђења квалитета, +++
- Успостављена инфраструктура за систематски надзор и обезбеђења квалитета, у виду документационих подлога (општих аката), људских ресурса и информатичке подршке овом процесу;+++
- Делимично поседовање повратних информација са тржишта рада о квалитету стечених компетенција студената након завршетка студија; +++
- Усаглашеност са стратегијом обезбеђења квалитета других престижних установа у Србији, а и у иностранству у мери ку којој то омогућују правни, економски, културни, социјални и други услови; ++
- Успостављен процес систематског, периодичног прикупљања и анализе података о квалитету "производа", процеса, ресурса и Факултета и примене корективних и превентивних мера;+++
- Обезбеђена јавност резултата преиспитивања (процене) квалитета на интерном нивоу.+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Непоседовање системски заснованих, редовних повратних информација са тржишта рада (од послодаваца) о квалитету стечених компетенција студената након завршетка студија;+++
- Недовољна усаглашеност са стратегијом обезбеђења квалитета других престижних установа у иностранству условљена правним, економским, културним, социјалним и другим условима;+++
- Незаступљеност јавности резултата преиспитивања (процене) квалитета на екстерном нивоу.++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Најава усвајања и обавезности примене јединствених правила и метода мерења квалитета, у виду стандардизованих индикатора кључних перформанси високошколских установа у Републици Србији; ++
- Све већа интернационализација знања - отварање европског и светског образовног простора за размену студената, наставника и сарадника која неминовно доноси потребу поређења, по квалитету, са страним факултетима и универзитетима.+++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

- Недовољна материјална основа за поређење, по квалитету, са страним факултетима и универзитетима.+++

в) Предлог мера и активности за унапређење систематског праћења и периодичне провере квалитета

SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- Успоставити системски засноване поступке обезбеђења редовних повратних информација са тржишта рада (од послодаваца) о квалитету стечених компетенција студената након завршетка студија - задужени: Управа Факултета, рок: први следећи циклус анкета и стално,
- Обезбедити јавност резултата преиспитивања (процене) квалитета на екстерном нивоу - задужени: Информационо-документациона служба, рок: По добијању резултата
- Иницирати доношење стандарда за поређење квалитета високошколских установа у Републици Србији са другим одговарајућим установама, односно утврђивање њиховог рејтинга, путем стандардизованих величина - кључних показатеља перформанси, у сарадњи са другим факултетима и универзитетима и надлежним државним органима: управа Факултета, рок: мај 2013. године.

Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1 [Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.](#)